

**Western Cape
Government**

Cultural Affairs and Sport

**iLifa leMveli leNtshona Koloni
Erfenis Wes-Kaap
Heritage Western Cape**

**Annual Report
2012/2013**
Heritage
Western Cape

**Ingxelo yoNyaka
2012/2013**
iLifa leMveli
leNtshona Koloni

**Jaarverslag
2012/2013**
Erfenis
Wes-Kaap

**Wes-Kaapse
Regering**

Kultuursake en Sport

**iLifa leMveli leNtshona Koloni
Erfenis Wes-Kaap
Heritage Western Cape**

**Jaarverslag
2012/2013**
Erfenis
Wes-Kaap

Inhoud

DEEL A: ALGEMENE INLIGTING	3
1 Openbare Entiteit se algemene inligting	4
2 Lys van afkortings/akronieme	4
3 Strategiese oorsig	5
3.1 Visie	5
3.2 Missie	5
3.3 Waardes	5
3.4 Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwitte	5
4 Wetgewende en ander mandate	5
5 Organisasoriese struktuur	7
6 Voorwoord deur die Voorsitter	8
7 Hoof Uitvoerende Beamppte se oorsig	9
DEEL B: PRESTASIE-INLIGTING	10
1 Verklaring van verantwoordelikheid vir prestasie-inligting	11
2 Ouditeursverslag: Voorafbepaalde doelwitte	12
3 Oorsig van openbare entiteit se prestasie	12
3.1 Diensleweringomgewing	12
3.2 Organisasoriese omgewing	16
3.3 Kernbeleidsontwikkelinge en wetgewende veranderinge	17
3.4 Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwitte	19
4 Prestasie-inligting	20
5 Opsomming van finansiële inligting	24
DEEL C: BESTUUR	25
1 Inleiding	26
2 Portfoliokomitees	26
3 Uitvoerende Gesag	26
4 Die Raad Erfenis Wes-Kaap	27

Buitebladfoto: McLean Observatory Cape Town (1897)
Fotograaf: Wim Filmalter

Wenfoto in die Suid-Afrikaanse rondte van die 'Wiki Loves Monuments'
fotografiese kompetisie geborg deur Erfenis Wes-Kaap.

Foto met vergunning van Wiki Commons,
<http://commons.wikimedia.org>

5	Risikobestuur	33
6	Interne beheereenheid	33
7	Interne oudit en die ouditkomitee	33
8	Voldoening aan wetgewing en regulasies.....	34
9	Bedrog en korrupsie	34
10	Beperking van belangekonflik	34
11	Gedragkode	35
12	Gesondheids-, veiligheids- en omgewingsake.....	35
13	Maatskappy-/Raadsekretaris.....	35
14	Maatskaplike verantwoordelikheid.....	36
15	Ouditkomiteeverslag	37
DEEL D: MENSLIKE HULPBRONBESTUUR		39
DEEL E: FINANSIËLE INLIGTING.....		40
1	Verklaring van verantwoordelikheid	41
2	Verslag van die Hoof Uitvoerende Beampte	42
3	Verslag van die eksterne ouditeur	43
4	Finansiële Jaarstate	46

DEEL A: ALGEMENE INLIGTING

1 OPENBARE ENTITEIT SE ALGEMENE INLIGTING

GEREGISTREERDE NAAM	Erfenis Wes-Kaap
FISIесе ADRES	3 ^{de} Vloer, Protea Versekeringsgebou Groentemarkplein Kaapstad 8001
POSADRES	Privaatsak X9067 Kaapstad 8000
TELEFOONNOMMER	021 483 9598
FAKSNOMMER	021 483 9845
E-POSADRES	Andrew.Hall@westerncape.gov.za
WEBWERFADRES	www.hwc.org.za
BANK	Nedbank

2 LYS VAN AFKORTINGS/AKRONIEME

APMK	Argeologie, Paleontologie en Meteoriete-komitee
BAV	Basiese Assesseringsverslag
BBP	Bewaringsbestuursplan
BBR	Bewaringsbestuursraamwerk
BID	Basiese Inligtingsdokument
BOLK	Beboude Omgewings- en Landskappe-komitee
DKES	Departement van Kultuursake en Sport
D: ORB	Direktoraat Ondernemingsrisikobestuur
EIA	Erfenisimpakassessering
EWK	Erfenis Wes-Kaap
FJS	Finansiële Jaarstate
GGBO	Grondgebruikbeplanningsordonnansie
HFB	Hoof Finansiële Beampte
HUB	Hoof Uitvoerende Beampte
IAK	Impakassesseringskomitee
IGVK	Inventarise, Graderings- en Vertolkingskomitee
JPP	Jaarlikse Prestasieplan
King III	King-verslag oor Korporatiewe Bestuur, 2009
KVO	Kennigewing van voorneme om te ontwikkel
LUR	Lid van die [Provinsiale] Uitvoerende Raad
OGSA	Ouditeur-Generaal van Suid-Afrika
OIA	Omgewingsimpakassessering

ORB	Ondernemingsrisikobestuur
ORBKOM	Ondernemingsrisikobestuurskomitee
PK	Provinsiale Kennisgewing
RVB	Rekord van Besluit
SAEHA	Suid-Afrikaanse Erfenishulpbronne-agentskap
SAEHIS	Suid-Afrikaanse Erfenishulpbronne-inligtingstelsel
UK	Uitvoerende Komitee
UOWP	Uitgebreide Openbare Werke-program
WNEH	Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet 25 van 1999)
WOFB	Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999

3 STRATEGIESE OORSIG

3.1 Visie

Om die diverse stedelike en landelike erfenishulpbronne van die mense van die Wes-Kaap te vier, te waardeer, in stand te hou en te koester, deur trots op beide tasbare en nie-tasbare erfenis, veral onder die voorheen gemarginaliseerde gemeenskappe, te bevorder.

3.2 Missie

Deur 'n geïntegreerde erfenishulpbronnbestuurstelsel in die Wes-Kaap te vestig en in stand te hou, verseker ons die identifikasie, bewaring, beskerming en bevordering van erfenishulpbronne vir huidige en toekomstige geslagte in al ons gemeenskappe.

3.3 Waardes

Inklusiwiteit, verantwoordbaarheid, deursigtigheid, bevordering van burgerlike trots, uitnemendheid en etiese optrede.

3.4 Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwitte

Om die erfenishulpbronne van die Wes-Kaap te beskerm, te bewaar en te bestuur.

4 WETGEWENDE EN ANDER MANDATE

Erfenis Wes-Kaap (EWK) is op 25 Oktober 2002 ingevolge die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (Wet 25 van 1999) as 'n provinsiale erfenishulpbrongesag gevestig. Dit is onderworpe aan die Nasionale Tesourie-regulasies en is ingevolge die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999) 'n skedule 3 provinsiale openbare entiteit.

EWK se mandaat is om strategieë en prosedures te ontwikkel vir die implementering van die Wet op die Nasionale Erfenishulpbronne, 1999 (WNEH). Dit sluit in die identifikasie, oprekordstelling, beskerming, bewaring, bevordering en bestuur van erfenis in die Wes-Kaap.

Nasionale wetgewing

Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996	Wet 108 van 1996
Wet op Kultuurinstellinge, 1998	Wet 119 van 1998
Wet op Kultuurbevordering, 1983	Wet 35 van 1983
Kommissie vir die Bevordering en Beskerming van die Regte van Kultuur-, Religiöse en Linguïstiese Gemeenskappe, 2002	Wet 19 van 2002
Wet op Elektroniese Kommunikasies en Transaksies	Wet 25 van 2002
Wet op die Interregeringsverhoudinge-raamwerk	Wet 13 van 2005
Wet op die Nasionale Argief- en Rekorddiens van Suid-Afrika, 1996	Wet 43 van 1996
Wet op Nasionale Erfenis, 1999	Wet 11 van 1999
Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999	Wet 25 van 1999
Nasionale Tesourieregulasies	Staatskoerant 27388, 15 Maart 2005
Bevordering van Toegang tot Inligting, 2000	Wet 2 van 2000
Wet op Bevordering van Administratiewe Geregtheid, 2000	Wet 3 van 2000
Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999	Wet 1 van 1999
Wet op die Raad vir Suid-Afrikaanse Geografiese Name, 1998	Wet 118 van 1998
Wet op die Wêrelderfeniskonvensie	Wet 49 van 1999

Provinsiale wetgewing

Grondwet van die Wes-Kaap, 1998	Wet 1 van 1998
Wet op die Wes-Kaapse Kultuurkommissie en Kultuurrade, 1998	Wet 14 van 1998 (Wes-Kaap)
Wes-Kaapse Erfenishulpbronbestuurregulasies	PK 336 van 25 Oktober 2002
	PK 298 van 29 Augustus 2003
	PK 212 van 10 November 2004
	PK 106 van 31 Maart 2005

Kerngrondwetlike mandate (Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996)

Artikel 24(b) (ii): Omgewing: Erfenis Wes-Kaap moet deur wetgewende en ander maatreëls, die bevordering van die bewaring van die erfenisomgewing in die Wes-Kaap reguleer en moniteer. Dit mag nie gedoen word op 'n manier wat teenstrydig met enige bepaling in die Handves van Menseregte is nie. Jaarverslae op hierdie mandaat word aan die Wes-Kaapse Provinsiale Wetgewer voorgelê.

Artikel 31: Kultuur-, religieuse en linguïstiese gemeenskappe: Erfenis Wes-Kaap moet verseker dat hulle programme en projekte die kulturele diversiteit van die Wes-Kaapse bevolking in ag neem.

Artikel 41: Beginsels van samewerkende regering en interregeringsverhoudinge: Erfenis Wes-Kaap werk saam met alle regeringsfere. Ingevolge hulle mandaat werk Erfenis Wes-Kaap nou saam met die Departement van Kultuursake en Sport, die Suid-Afrikaanse Erfenishulpbronagentskap en munisipaliteite in die Wes-Kaap.

Skedule 5: Funkionele gebiede van eksklusiewe provinsiale wetgewende bevoegdheid: Erfenis Wes-Kaap, die provinsiale erfenishulpbrongesag, word deur die DKES voorsien van

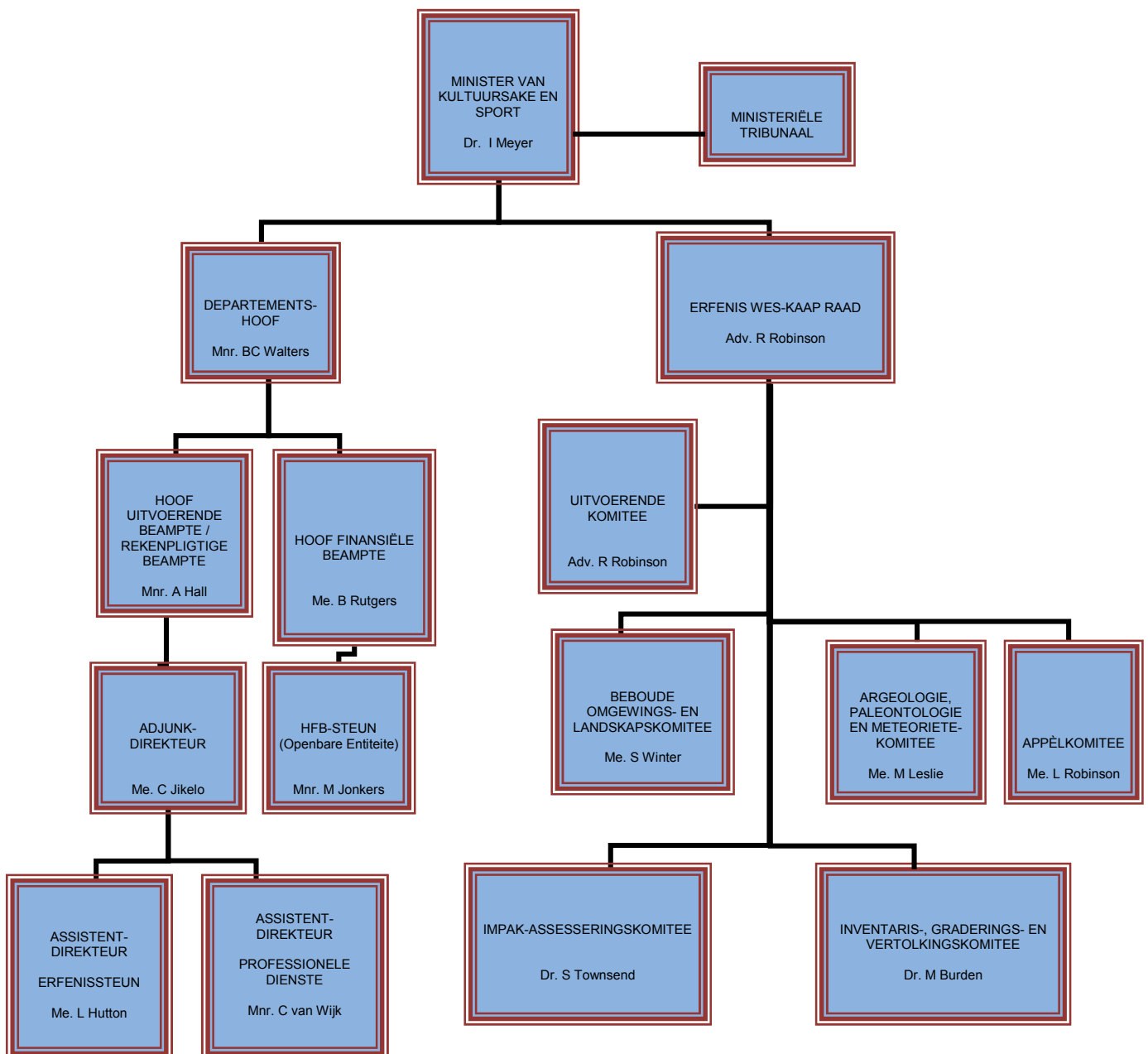

personeel en ander gedeelde finansiële en administratiewe steun om hul regsmandaat uit te voer en te administreer. Die LUR het ook sekere regsmagte en is ingevolge die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne die gesag van finale appèl.

Grondwet van die Wes-Kaap, 1998

Artikel 81: Erfenis Wes-Kaap moet beleidsrigtings implementeer om die welsyn van die Wes-Kaap se mense aktief te bevorder en in stand te hou, spesifiek met betrekking tot die beskerming en bewaring van die natuurhistoriese, kultuurhistoriese, argeologiese en argitektoniese erfenis van die Wes-Kaap tot voordeel van huidige en toekomstige geslagte. Erfenis Wes-Kaap moet spesifieke beleidsrigtings in hierdie opsig implementeer.

5 ORGANISATORIESE STRUKTUUR

6 VOORWOORD DEUR DIE VOORSITTER

Die jaar 2012/13 was die laaste volledige boekjaar van die dienstermyn van die huidige Raad van Erfenis Wes-Kaap. Dit was ook die jaar waarin die organisasie hulle eerste dekade van diens aan die provinsie gevier het. Hierdie jaarverslag bied dus die geleentheid om 'n oorsig te bied oor wat onder beide die huidige Raad en die organisasie sedert hulle begin in 2002 bereik is.

Vanaf 'n nederige begin met 'n raad en twee personeellede, het Erfenis Wes-Kaap gegroei tot die personeel van sewentien en die lede van vyf staande komitees. Die komitees en personeel bedien die organisasie met 'n wye verskeidenheid van vaardighede en dissiplines wat benodig word vir die vele erfenissake en om die werk doeltreffend te administreer. Die komiteelede en personeel het oor die afgelope jaar meer as 2 000 aansoeke ingevolge die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne verwerk en die meeste daarvan is binne 14 dae na voorlegging afgehandel.

Veral gedurende die dienstermyn van die huidige Raad is aandag geskenk aan beleidsontwikkeling, waardeur groter helderheid teweeg gebring is, beide vir die organisasie en vir diene wat daardeur gedien word. Dit het bygedra tot 'n verbetering van die gehalte van die aansoeke wat ontvang is en die doeltreffendheid waarmee hulle verwerk is. Terwyl daar nog genoeg ruimte is vir die skep van 'n omgewing waarin die aansoekers en ander wat met die organisasie saamwerk, die grootste moontlike helderheid het oor hoe die organisasie sake op die agenda sal beskou en hoe hulle dit sal hanteer, is werk in die gebiede wat die grootste uitdagings gebied het, afgehandel.

Die groter doeltreffendheid bied die geleentheid vir die beter aanwending van die hulpbronne om afgesien van die verwerking van aansoeke, ook ander gebiede onder hul jurisdiksie te verken. Tydens die huidige dienstermyn, is baie werk in hierdie opsig verrig om munisipaliteite aan te moedig om op 'n plaaslike vlak meer aktief by die bestuur van erfenishulpbronne betrokke te raak. Sedert 2010 is inventarise van die nasionale lys van bates vir ses munisipaliteite voorgelê en 'n sewende word gefinaliseer. Daarby is baie groot vordering gemaak met die devolusie van magte na die Stad Kaapstad, die eerste plaaslike owerheid wat amptelik as bevoeg beskou is om om erfenishulpbronne te bestuur. Teen die einde van die boekjaar was 'n ooreenkoms oor die delegering van magte aan die Stad om die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne te implementeer, naby voltooiing.

Die prestasies hierbo vernoem sou nie moontlik wees sonder die toewyding van die Raadslede, die vyf staande komitees se lede en die steun en aanmoediging van die vele vennote oor die afgelope dekade nie. Ek bedank hulle almal, asook die HUB en sy personeel; die Departement van Kultuursake en Sport en ons LUR, dr. Ivan Meyer.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ronée Robinson'.

ADV. RONÉE ROBINSON
Voorsitter: Erfenis Wes-Kaap
20 Mei 2013

7 HOOF UITVOERENDE BEAMPTSE SE OORSIG

Hierdie boekjaar het Erfenis Wes-Kaap vir die eerste keer meer as 2 000 aansoeke ontvang. Dit is 'n belangrike prestasie vir 'n werksgebied wat meer as 90% van die organisasie se werkslading behels. Die bykomende aansoeke beloop 'n jaarlikse toename van 14.2% en, terwyl dit waarskynlik 'n aanduiding is van hernieude bou-aktiwiteit, is dit ook die resultaat van insette om 'n groter vlak van voldoening aan die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne te verseker.

Die oorsigjaar was ook die jaar waarin EWK begin het om die 2 500 voormalige nasionale monumente in die Wes-Kaap te gradeer. 'n Totaal van 225 persele is geëvalueer en die persele op Vlak 2 was die eerste waar die nuwe provinsiale erfeniskentekens opgerig is. Hierdie kentekens en ander kentekens wat erfenisterreine se status ingevolge die WNEH aandui, sal geleidelik die ou nasionale monumente se kentekens vervang. Sodoende sal die identiteit van Erfenis Wes-Kaap as die beskermorganisasie van erfenisterreine in die provinsie stewig gevestig word.

'n Hoogtepunt hierdie jaar was EWK se deelname in September 2012 as 'n medeborg van die Suid-Afrikaanse gedeelte van die 'Wiki Loves Monuments' kultuurerfenis-fotokompetisie.¹ Hierdie internasionale Wikipedia-projek was ons fokus vir Erfenismaand en het tegnologie (digitale media) en erfenis deur die medium van fotografie versoen. Gevolglik is erfenisliggame regoor die wêreld voorsien van 'n visuele rekord van 350 000 erfenisterreine en 'n forum vir die jeug om hulle selfoonkameras's te gebruik om via die Internet aan 'n groot internasionale erfenisprojek deel te neem. Gegewe die sukses van die 2012-projek, waarin foto's uit die Wes-Kaap eerste en derde plekke in die Suid-Afrikaanse kompetisie behaal het, het die EWK-raad besluit om 'n drie-jarige verbintenis met Wikipedia te sluit.

EWK se hoofuitdaging is die druk om aansoeke doeltreffend en betyds te verwerk. Die hoë werkslading beteken dat daar baie min tyd en ruimte is om doeltreffend en op volgehoue wyse die vele ander verantwoordelikhede van die provinsiale erfenishulpbrongesag te behartig. Die komende delegasie van magte aan die Stad Kaapstad sal ietwat verligting bring, asook nuwe geleenthede vir die organisasie om na ander gebiede van dienslewering uit te brei.

Laastens, my dank aan ons toegewyde personeel, komitee en personeellede vir hul voortgehoue toewyding tot die saak van erfenisbewaring. Sonder hulle en die steun van ons LUR, dr. Ivan Meyer, asook die administratiewe en finansiële steun wat deur ons kollegas in die Departement van Kultuursake en Sport voorsien word, sou EWK nie oor die dekade tot die organisasie wat dit vandag is, ontwikkel het nie. My dank aan hulle almal.

ANDREW HALL

Hoof Uitvoerende Beampte, Erfenis Wes-Kaap

21 Mei 2013

¹ Sien <http://www.wikilovesmonuments.org/> vir verdere inligting.

DEEL B: PRESTASIE-INLIGTING

1 VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID VIR PRESTASIE-INLIGTING

Verklaring van verantwoordelikheid vir prestasie-inligting vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Ingevolge die Wet op die Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (WOFB), hou die Rekenpligtige Gesag volle en geouditeerde rekords van die organisasie se finansiële sake. Die finansiële jaarstate moet volgens die Algemeen Erkende Rekeningkundige Praktyk (AERP) die stand van sake by Erfenis Wes-Kaap, hulle kernbesigheid, finansiële resultate, prestasie teen voorafbepaalde doelwitte en finansiële posisie teen die einde van die finansiële jaar weergee.

Na my mening weerspieël die prestasie-inligting die wesenlike prestasie teen die beplande doelwitte, aanduiders en teikens ingevolge die strategiese en jaarlikse prestasieplan van EWK vir die boekjaar geëindig 31 Maart 2013.

Erfenis Wes-Kaap se prestasie-inligting vir die jaar geëindig 31 Maart 2013 is deur die eksterne ouditeurs ondersoek en hulle verslag verskyn op bladsy 43 tot en met bladsy 45.

Die prestasie-inligting van die entiteit, soos uiteengesit op bladsye 12 tot 23 is deur die EWK-raad goedgekeur.

Andrew Hall

Hoof Uitvoerende Beampte

24 Mei 2013

2 OUDITEURSVERSLAG: VOORAFBEPAALE DOELWITTE

Die Ouditeur-Generaal van Suid-Afrika voer tans die nodige ouditprosedures op die prestasie-inligting uit om redelike versekering in die vorm van 'n ouditgevolgtrekking te bied. Die ouditgevolgtrekking oor die prestasie teen voorafbepaalde doelwitte word by die bestuursverslag ingesluit. Materiële bevindings word in die beriggewing oor ander regs- en regulatoriese vereistes in die Ouditeursverslag vermeld.

Verwys na bladsy 43 tot 45 van die Ouditeur-Generaal se verslag, as Deel E: Finansiële Inligting gepubliseer.

3 OORSIG VAN OPENBARE ENTITEIT SE PRESTASIE

3.1 Diensleweringomgewing

EWK se kantore is geleë op die 3de Vloer, Protea Versekeringsgebou, Groentemarkplein, Kaapstad. Die kantoor voorsien 'n maklik toeganklike toonbank vir kliënte wat aansoeke daar inhandig en raad en ander inligting van professionele personeellede ontvang.

EWK het 'n personeelkomponent van 17 lede met 'n wye reeks professionele en administratiewe vaardighede wat die organisasie se werk vergemaklik. Personeellede ontvang voortgaande steun in hul werk van Raadskomitee lede wat senior deskundiges in die erfenisbewaringsektor is. Finansiële steundienste word deur die Departement van Kultuursake en Sport se personeel aan die entiteit verleen.

Gedurende die jaar is die organisasie vir vier maande deur 'n vrywilliger ondersteun, 'n argitek wat professionele ervaring op die gebied van erfenisbewaring wou opdoen.

Die take van die organisasie word bestuur deur 'n raad van 12 lede wat spesialiste is op die gebiede van argitektuur, stads- en streeksbeplanning, argeologie, maatskaplike geskiedenis en die reg. Die dienstermyn van die huidige Raad en die komitees verstryk aan die einde van Julie 2013.

Prosessering van aansoeke

Terwyl die WNEH voorsiening maak vir 'n verskeidenheid aktiwiteite om deur 'n provinsiale erfenishulpbrongesag onderneem te word, bestaan die meeste van EWK se werk uit die verwerking van aansoeke ingevolge die bepalings van Hoofstuk II van die Wet. In 2012/13 het die aantal aansoeke wat ontvang is, altesaam 2 092 beloop, vir die eerste keer in EWK se 10-jarige bestaan meer as 2 000. In 2012/13 is daar 260 meer aansoeke ontvang en verwerk as in 2011/12, wat op 'n jaar-op-jaar groei van 14.2% dui.

Aantal aansoeke ontvang en verwerk													
Artikel in WNEH	Apr.	Mei	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mrt.	Totaal
Artikel 27 provinsiale erfenisterreine	3	14	5	4	8	3	5	3	1	1	4	4	55
Artikel 31 Erfenisterreine	1	1	0	1	2	0	4	1	0	1	2	0	13
Artikel 34 Wysiginge en aanbouings	58	98	110	97	93	91	95	112	90	75	81	59	1 059
Artikel 34 Volkome vernietiging	6	73	15	8	5	7	5	8	6	6	3	5	147
Artikel 38(1) KVOs	23	42	52	58	31	34	30	23	22	24	31	28	398
Artikel 38(8) EIAs	9	15	19	11	2	9	5	14	4	3	2	3	96
Artikel 38(8)BAVs en BIDs	8	11	9	8	13	7	8	5	5	6	10	7	97

Aantal aansoeke ontvang en verwerk													
Artikel in WNEH	Apr.	Mei	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mrt.	Totaal
Artikel 38(8) EIAs	3	5	2	5	2	6	3	6	7	1	1	1	42
Artikel 38(8) Mynbou	4	8	10	5	7	3	13	9	10	5	6	33	113
Artikel 38(8) GGBO	2	2	5	3	1	5	3	4	3	4	3	2	37
Argeologiese verslae	1	0	5	1	1	3	1	2	0	1	1	0	16
BBPe	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	4
Erfenisverklarings	2	0	4	0	1	3	1	2	1	0	1	0	15
Totaal	120	269	236	201	166	171	174	191	150	127	145	142	2 092

Beboude Omgewings en Landskappe Komitee (BELKom)													
Artikel in WNEH	Apr.	Mei	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mrt.	Totaal
Artikel 27 Provinsiale Erfenisterreine	6	5	8	15	6	6	1	7	6	4	5	3	72
Artikel 34 Wysigings en aanbouings	5	9	3	8	10	4	3	5	1	2	7	3	60
Artikel 34 Totale vernietiging	1	3	3	3	0	1	1	1	1	5	2	3	24
Totaal	12	17	14	26	16	11	5	13	8	11	14	9	156

Impakassesseringshersieningskomitee (IAK)													
Artikel in WNEH	Apr.	Mei	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mrt.	Totaal
Artikel 38(1) KVOs	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	5
Artikel 38(4) RVBe	3	1	3	4	1	3	5	11	3	2	1	3	40
Artikel 38(8) Kommentare	6	16	9	10	13	8	5	6	7	10	7	7	104
Totaal	9	17	12	14	17	11	10	17	10	12	8	12	149

Argeologie, Paleontologie en Meteoriete-komitee (APM)													
Artikel in WNEH	Apr.	Mei	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mrt.	Totaal
Artikel 27 Provinsiale Erfenisterreine	3	5	4	2	4	5	7	8	5	4	4	4	55
Artikel 35 Argeologie- permitte	7	7	3	0	7	8	5	7	8	4	8	9	73
Totaal	10	12	7	2	11	13	12	15	13	8	12	13	128

Appèlkomitee													
Artikel in WNEH	Apr.	Mei	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mrt.	Totaal
Alle artikels	3	5	4	2	4	5	7	8	5	4	4	4	55

Appèlsake

Tydens die oorsigjaar is nege appèlle deur die Appèlkomitee aangehoor:

1. Voorgestelde Muur van Herinnering, Erf 1586, Toringkerk, h/v Hoof- en Van der Lingenstrate, Paarl.
2. Voorgestelde totale vernietiging, Erf 412, h/v La Provence- en Stiebeuelstrate, Groendal, Franschoek.
3. Voorgestelde totale vernietiging, Erf 248, Queensweg 10, Seepunt.
4. Voorgestelde hernuwing en restourering, Erf 28002, The Old Miller's House, De Meule, Avenueweg, Mowbray.
5. Voorgestelde onderverdeling en konsolidasie, Erf 9794 en oorblywende gedeelte van Erf 10829, Steenbergplaas, Constantia - Artikel 38.
6. Verwydering van ongemagtigde afdak aan die voorkant van Alphen Landgoed Heerhuis, Erf 337, Constantia – Artikel 27.
7. Voorgestelde aanbouing, Erf 162892, Osbornestraat 18, Zonnebloem.
8. Voorgestelde ontwikkeling, 5 wooneenhede en 1 industriële fasiliteit op die oorblywende gedeelte van Erf 65 en gedeelte 4 van die plaas Verlorenvlei nr. 8, Elandsbaai.
9. Voorgestelde privaat mediese fasiliteit, Erven 714 en 715, h/v Barrie- en Davidsonstrate, George.

Oorweging van inventarisse van die nasionale batelys

Op bedryfsvlak word die inagnome van inventarisse van die nasionale batelys al hoe belangriker. Dit word deur munisipaliteite of ander entiteite voorgelê en bestaan uit 'n peiling van die erfenishulpbronne van 'n gedefinieerde geografiese gebied en tipe. Tot op datum het EWK met die inventarisse wat ontvang is, hoofsaaklik gefokus op argitektoniese en landskaps-erfenis en was dit óf vir 'n volledige munisipale gebied óf vir 'n dorp.

In Augustus 2012 was die inventaris wat deur die Prins Albert Erfenisstigting voorgelê is, 'n oorsig van die argitektoniese erfenis van die dorp Prins Albert, die eerste om deur EWK aanvaar te word. Die tweede was 'n inventaris vir die Overstrand Munisipaliteit.

Drakenstein- en George-munisipaliteite het ook inventarisse voorgelê, waarop kommentaar gelewer is en wysigings word afgewag. Wysigings aan die Swartland Munisipale inventaris, in 2011 voorgelê, word ook afgewag.

Daar was gereelde skakeling met die Stad Kaapstad ten opsigte van die hersiening van hulle inventaris, spesifiek om te besluit hoe graderings wat voor die bekendstelling van die huidige nasionale standaarde in werking was, toegepas moet word. Die Stad het 'n drie-jarige oorsigprogram geloods om die sowat 25 000 persele wat reeds onder stadsjurisdiksie val, te hersien.

Aan die einde van die oorsigjaar, word Stellenbosch Munisipaliteit se inventaris verwag.

Daar is 'n aantal redes waarom die voorlegging van inventarisse so belangrik is. Hulle vorm die basis vir identifikasie van persele wat ingevolge Deel 1 van Hoofstuk II van die WNEH en die gradering van terreine amptelike beskerming benodig. Dit verskaf beter begrip oor die relatiewe waarde van erfenishulpbronne aan EWK en plaaslike regeringsliggame. Met betrekking tot laasgenoemde, het die voorlegging van inventarisse die organisasie grootliks gehelp om hul diensleweringsteiken vir die gradering van voormalige nasionale monumente na te kom en om die monumente duidelik te merk met kentekens wat hul status as provinsiale erfenisterreine aandui.

Die belangrikste oogmerk van 'n inventaris is om die teenwoordigheid van erfenishulpbronne in die fisiese ruimte aan te dui. Dit lewer 'n beduidende bydrae tot die vermindering van potensiële konflik tussen ontwikkelingsbeplanners en die erfenishulpbrongesagsliggame. Dit ondersteun beplanners om waar moontlik erfenishulpbronne tot voordeel van hul projekte aan te wend. Inventarisse word dus van onskatbare waarde vir die oplos van spanning tussen die behoefte aan erfenisbewaring en die behoefte aan ontwikkeling.

Ander aktiwiteite waarby plaaslike regering betrokke is

Gedurende die oorsigjaar is ten opsigte van die veelbesproke afwenteling van magte ingevolge die WNEH na die Stad Kaapstad belangrike vooruitgang gemaak. Hierdie skakeling het onder meer besprekings van ooreenkomste oor die erkenning van bevoegdheid en afwenteling van magte ingesluit, asook die wyses waarop die nuwe munisipale soneringskema gedurende die oorsigjaar die verantwoordelikhede van 'n munisipaliteit sal aanspreek. Groot vordering is ten opsigte van die veelbesproke devolusie van magte ingevolge die WNEH aan die Stad Kaapstad gemaak. Tydens vergaderings is die ooreenkomste oor die erkenning van bevoegdheid en delegering van magte bespreek, asook die impak wat die nuwe munisipale soneringskema op die munisipaliteit se wetlike verantwoordelikhede sal hê. Op 28 Februarie 2013 het Kaapstad die eerste munisipaliteit geword om erken te word as bevoeg om funksies uit te voer ingevolge die Wet op Erfenishulpbronne en teen die einde van die boekjaar was 'n ooreenkoms oor die toewysing van magte naby voltooiing. Konsensus is bereik oor die hantering van erfenishulpbronsake in die soneringskema.

In Februarie 2013 het die Raad ook oorweging geskenk aan en kommentaar gelewer op 'n konsep van 'n voorgestelde verordening vir Knysna waarin maatreëls vervat word om die munisipaliteit toe te laat om sekere erfenishulpbronne te bestuur. Voorlopige informele gesprekke het ook plaasgevind met beamptes van die Overstrand- en Drakenstein-munisipaliteite oor hoe hulle magte kan verkry om sekere aspekte van die nasionale batelys in hulle jurisdiksiegebiede te bestuur.

Erfenismaand – 'Wiki Loves Monuments' projek

In September 2012 het EWK, as hul projek vir Erfenismaand, aktiwiteite geborg wat verband hou met die 'Wiki Loves Monuments' projek in die Wes-Kaap. Oor die afgelope drie jaar sedert hul ontstaan, het hierdie Wikipedia-inisiatief die grootste fotografiese kompetisie in die wêreld geword met 350 000 foto's van erfenisterreine regoor die wêreld. Die aanwend van die internet en selfoontechnologie maak dit aantreklik vir die jeug en betrek hulle in 'n projek om 'n rekord van erfenisterreine saam te stel wat van onskatbare waarde vir erfenisowerhede is. Foto's van twee terreine in die Wes-Kaap het die eerste en derde plekke in die Suid-Afrikaanse deel van die kompetisie behaal.

Die wenfoto deur die Wes-Kaapse amateurfotograaf Wim Filmalter is op die buiteblad van hierdie Jaarverslag en die foto wat die derde plek behaal het, is geneem deur die voormalige EWK-personeellid, Chris Snelling, nou 'n professionele fotograaf.

Swartbergpas - provinsiale erfenisterrein (Foto: Chris Snelling) Vergunning: Wiki Commons

3.2 Organiseriese omgewing

Tiende herdenking

Gedurende 2012/13 het EWK hul 10de bestaansjaar gevier. Die viering het met die vergunning van ons susterorganisasie, Iziko Museums van Kaapstad, by die Rust en Vreugd provinsiale erfenisterrein plaasgevind.

Digitalisering

Die voortgaande Uitgebreide Openbare Werke Program (UOWP)-befondste projek om die rekords van EWK en hul voorgangers te digitaliseer, het met die digitalisering van al die voorleggings wat nog nie in elektroniese vorm was nie en die skandering van 1 670 bestaande lêers gevorder. Hierdie rekords is nog nie toeganklik nie omdat die hulpbronne om die databasis op te stel nog nie in die oorsigtydperk beskikbaar was nie. EWK het SAEHA geraadpleeg oor die moontlikheid van samewerking aan hulle 'SAEHI' (Suid-Afrikaanse Erfenishulpbronne-inligtingstelsel)-projek, en teen die einde van die oorsigjaar het hierdie moontlikheid nog oorweging geniet. Samewerking met die provinsiale museumdiens aan 'n digitale stelsel was 'n veel beter opsie en daarvoor is in die begroting voorsien. Digitalisering bied die moontlikheid van maklike toegang tot erfenisterreinkekords en sal die onnodige duplisering van hardekopie-dokumentasie uit die weg ruim.

Webwerf

EWK gebruik die webwerf van die Departement van Kultuursake en Sport. Tydens die oorsigjaar is baie gedoen om die webwerf se inhoud meer gebruikersvriendelik te maak en die wyse waarop notules en agendas georganiseer is, is verbeter sodat die verband tussen inhoud en struktuur duidelik is. Vanaf Januarie 2013 is die weeklikse rekord met besluite oor aansoeke ook op die webwerf geplaas.

In Maart 2012 het EWK hul eie webwerf, www.hwc.org.za, geregistreer. Gebruikers van die webwerf word outomaties na die EWK-bladsy op die DKES-webwerf herlei. 'n Vrystaande EWK-webwerf word beplan om toegang tot meer inligting as net die EWK-vergaderingsnotule en beleidsdokumente te verleen.

EWK en die 'Groen Ekonomie'

Die Raad en personeel van EWK wou al lankal 'n meer omgewingsvriendelike volhoubare werksbenadering toepas. Die onmiddellike fokus was op die volume papier wat jaarliks deur die organisasie ontvang word (ongeveer een ton papier per jaar) en die verspreiding daarvan aan EWK-lede, dikwels ver van die organisasie se kantore. Sedert mid-2012 is stappe in werking gestel om van papier weg te beweeg en dokumentasie in digitale vorm te versprei. Teen die einde van die oorsigjaar het die Raad en al die komitees die meeste dokumentasie in hierdie vorm ontvang. Die beweging na meer elektroniese dokumentasie sal die hoeveelheid inligting wat deur aansoekers in hardekopie voorgelê moet word, aansienlik verminder.

Erfenis Wes-Kaap het 'n beduidende bydrae tot 'n multidissiplinêre span se verslag oor die ontwikkeling van 'n Wes-Kaapse skaliegasstrategie gelewer. Dit het insette gelewer oor die moontlike impak op erfenishulpbronne indien skaliegas-ontginning in die provinsie toegelaat word.

Herorganisasie van komitees

Gedurende die jaar het die EWK-raad 'n nuwe komitee geskep: die Inventarise-, Graderings- en Vertolkingskomitee wat drie komitees vervang het wat inventarise en peilings geassesseer het, voorstelle oor die inwerkingstelling van amptelike beskerming gemaak het, en erfenishulpbronne vertolk het. Die voorsitter is dr. Matilda Burden, voormalige voorsitter van die Verklaringsoorsigkomitee.

3.3 Kernbeleidsontwikkelings en wetgewende veranderinge

Beleidsontwikkeling

Die Raad en die HUB van EWK beskou beleidsontwikkeling as 'n prioriteit om te verseker dat daar so ver as moontlik eenvormigheid is in die toepassing van die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne. Duidelike beleid sal riglyne verskaf oor hoe EWK op aansoeke sal reageer. Verskeie beleidsdokumente is gedurende die oorsigjaar ontwikkel.

Riglyne en beleidsverklaring oor die gradering van erfenishulpbronne

Op 30 Mei 2012 het die EWK-raad 'n klein maar belangrike wysiging aan die 'Riglyne vir Gradering' aangebring, deur 'n beleidsverklaring in te voeg waarvolgens alle organe van die organisasie erfenishulpbronne moet gradeer voordat enige besluit rakende hulle toekoms gemaak word. Gevolglik word graderings as die basis vir EWK-komitees se besluite opgeteken en is die betekenis van erfenis baie meer sentraal in die gesprekvoering en debat oor aansoeke wat aan EWK voorgelê word.

Beleid vir die aandui van beskermde terreine

Op 29 Augustus 2012 het die Raad 'n beleid vir die oprig van kentekens by terreine wat amptelik beskerm word, aanvaar. Dit het gelei tot die implementering van die nuwe kentekens om provinsiale erfenisterreine aan te dui, soos in die Jaarlikse Prestasieplan voorgestel.

Prosedure vir die gradering van voormalige nasionale monumente

Op 29 Augustus 2012 het die Raad ook 'n stelsel goedgekeur vir die gradering van terreine wat onder vorige wetgewing bekend was as "nasionale monumente" en wat volgens die huidige wetgewing gegradeer en amptelik beskerm moet word. Die aanvaarding van die prosedure was nodig om 'n graderingsteiken in die Jaarlikse Prestasieplan te behaal.

Beleid oor die toepassing van professionele standaarde

Op 28 Februarie 2013 het die Raad 'n beleid goedgekeur ten opsigte van die minimum standaarde van professionele kundigheid wat vir projekte met betrekking tot erfenishulpbronne vereis word.

Wysiging van opdragte

Op 29 Augustus 2012 het die Raad hulle opdragte aan die personeel van die organisasie gewysig om hulle in staat te stel om erfenisimpakassesserings te verwerk. Hierdie wysiging is spesifiek gemaak om personeel in staat te stel om administratiewe funksies te verrig ten opsigte van nie-kontroversiële sake wat betrekking het op mini-steengroewe vir die instandhouding van paaie. Talle sodanige aansoeke word aan EWK voorgelê, en die meeste word op 'n roetine-grondslag hanteer.

Regsake

Terwyl daar geen wysigings aan wetgewing of regulasies was nie, is talle regsmenings ten opsigte van die vertolking van die WNEH aangevra. Hierdie menings het EWK gehelp om hulle benadering tot gebiede waar daar onsekerheid was, op te klaar en dit was vir aansoekers nuttig met die voorbereiding van hul voorleggings. Soms moes EWK hul regsmagte aanwend om wat as onwettige werk geag is, te halt en sommige hofsake was aan die einde van die oorsigjaar nog nie afgehandel nie. Die belangrike sake word hieronder in groter besonderhede bespreek.

Regsmening oor ex post facto aansoeke

EWK ontvang elke jaar 'n aantal aansoeke vir ex post facto goedkeuring van werk waarmee reeds begin is of wat afgehandel is. In Junie 2012 is vasgestel dat die toepaslike regulasie van die WNEH nie vir Erfenis Wes-Kaap toelaat om sodanige aansoeke te oorweeg nie. Gevolglik hersien EWK nou sulke werk en oorweeg of regsaksie ten opsigte van onwettige werk geneem moet word.

Regsmening oor watter sake aan appèl onderwerp kan word

Lede van die publiek het met EWK oor die reg tot appèl verskil. Verskeie kommentare is ingevolge die WNEH en die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 (Wet 107 van 1998) gelewer en op tye wanneer die organisasie gevra is om 'n mening uit te spreek. Daar was ook onsekerheid ten opsigte van die omstandighede waaronder 'n appèl direk teen die Minister van Kultuursake en Sport gerig kon word, sonder dat dit via die EWK Appèlkomitee gerig word. 'n Regsmening wat in Oktober 2012 aangevra is, het getoon dat daar nie teen kommentaar van EWK geappelleer kan word nie en dat, in die geval van artikel 38 van die WNEH, 'n appèl deur 'n aansoeker ingedien, direk aan die Minister gerig word.

Periode toelaatbaar vir die verwerking van 'n appèl

Daar was al vir geruime tyd 'n debat of 'n bepaling in die regulasies wat van EWK vereis om 'n appèl binne 21 werksdae te "oorweeg", beteken het dat die appèlproses nie binne daardie periode voltrek moet word nie. Die saak is voor 'n sitting van die Ministeriële Tribunaal as 'n punt *in limine* geopper, aangesien die bedoeling nie was dat die appèl binne 21 werksdae afgehandel moet word nie.

Onwettige vernietiging by Mamre Sendingstasie

Hierdie saak is voltrek met die eienaar wat opdrag gegee is om die vernietigde struktuur te herbou.

Klein Konstantia, Paarl

Hierdie saak het betrekking op werk wat na bewering in stryd met die EWK se permitbepalings by 'n provinsiale erfenisterrein gedoen is. Die saak het op 7 Februarie 2013 voor die Paarl se Magistraatshof gediens en is tot April 2013 uitgestel.

Opdragte om werk te staak

EWK beskik oor die magte om projekwerk te staak in gevalle waar dit van mening is dat die werk buite die jurisdiksie van die WNEH uitgevoer word. Gedurende die oorsigjaar is nege opdragte om werk te staak by 'n aantal terreine uitgereik.

3.4 Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwitte

Vestiging en instandhouding van 'n geïntegreerde erfenishulpbronbestuurstelsel in die Wes-Kaap.

4 PRESTASIE-INLIGTING

Strategiese doelwit: Vestiging en instandhouding van 'n geïntegreerde erfenishulpbronbestuurstelsel in die Wes-Kaap.

Strategiese doelwitte	Werklike prestasie 2011/ 2012	Beplande teiken 2012/ 2013	Werklike prestasie 2012/ 2013	Afwyking van beplande teiken 2012/ 2013	Kommentaar op afwyking
Vestiging en instandhouding van 'n geïntegreerde erfenishulpbronbestuurstelsel in die Wes-Kaap.	317	828	2469	1 641	Verwys na kommentaar hieronder

Hoofprestasie-aanduiders, beplande teikens en werklike prestasies

Prestasie-aanduider	Werklike prestasie 2011/ 2012	Beplande teiken 2012/ 2013	Werklike prestasie 2012/ 2013	Afwyking van beplande teiken vir 2012/2013	Kommentaar op afwyking
Implementeer beleid op die toedeling van magte aan plaaslike owerhede (Moniteer plaaslike owerhede wat magte aanvaar het)	-	1	1	-	-
Hou provinsiale hulpbrondatabasis in stand en brei dit uit	-	1	1	-	-
Rig kentekens op vir die identifikasie van provinsiale erfenisterreine	-	50	51	1	Nog een is opgerig by Leeuwenhof, die amptelike woning van die Premier van die Wes-Kaap
Registreer bewaringsliggame	-	5	12	7	Nuwe aansoek is in November 2012 ontvang vir oorweging deur die EWK-raad
Prosesseer aansoeke ingevolge die WNEH gemaak	-	500	2 092	1 592	Die syfer in die JPP as beplande uitset was met die verwagting dat die devolusie van magte aan die Stad Kaapstad gefinaliseer sou wees en dat die werkslading minder sou wees
Implementeer die WNEH via geskeduleerde vergaderings van die Raad en die komitees	64	64	64	-	-
Publiseer Jaarverslag van Erfenis Wes-Kaap	1	1	1	-	-

Prestasie-aanduider	Werklike prestasie 2011/ 2012	Beplande teiken 2012/ 2013	Werklike prestasie 2012/ 2013	Afwyking van beplande teiken vir 2012/2013	Kommentaar op afwyking
Hergradeer huidige provinsiale erfenisterreine	-	200	242	42	Die Drakenstein-peiling is ontvang met meer as 100 terreine wat gradeer moet word
Stel minimum standaard vir erfenispraktisyns	-	1	1	-	-
Produksie van promosiemateriaal en programme om bestuur van erfenishulpbronne te bevorder		2	2	-	-
Loods vakansieprogram by MGO-sentrums		2	2	-	-
Publiseer regulasie om implementering van artikel 38 van die WNEH te verduidelik		1	0	1	Na die volgende boekjaar oorgedra

Implementeer beleid oor die toewysing van magte aan plaaslike regerings (Moniteer plaaslike owerhede wat magte aanvaar het)

In 2009 het EWK 'n beleid oor die toewysing van magte aan plaaslike owerhede ontwikkel. Ingevolge die WNEH behels die proses van dewolusie dat plaaslike owerhede eers vir bevoegdheid deur die toepaslike erfenisgesag geassesseer moet word. 'n Kerngebied van assessering is die beskikbaarheid van professionele, bedryfs- en ander toepaslike hulpbronne en infrastruktuur om die kritiese verantwoordelikheid van erfenishulpbronbestuur uit te oefen. Die beleid is vir oorweging en implementering aan alle munisipaliteite versprei. Die Stad Kaapstad was die eerste om assessering deur EWK te versoek en sedert 2011 was EWK en die Stad Kaapstad betrokke in gesprekke oor die proses. Die proses het veel langer geneem om te finaliseer as wat voorspel is, hoofsaaklik vanweë die feit dat dit die eerste keer is dat magstoewysing aan 'n munisipaliteit ingevolge die WNEH oorweeg is en daar was geen voorbeeld om te volg nie. Teen die einde van die boekjaar is daar ooreengekom oor bevoegdheid, die noodsaaklike eerste stap na magstoewysing, en 'n konsepooreenkoms oor die toewysing van magte nader voltooiing.

Afgesien van Kaapstad, is die inventarisse van die Drakenstein, Overstrand, Swartland, George en Prince Albert-munisipaliteite aan EWK vir oorweging voorgelê. Voorlegging van 'n inventaris is 'n voorvereiste vir die oorweging van magstoewysing.

Hou provinsiale hulpbrondatabasis in stand en brei dit uit

Teen die begin van 2012 het EWK 'n nuwe protokoldokument bekend gestel om personeel te lei en 'n meer stelselmatige en doeltreffende wyse om aansoeke te verwerk, te voorsien. Die doel van hierdie dokument is om personeel aan te moedig om slimmer en meer doeltreffend te werk om dienslewering te bevorder. Hierdie benadering sluit onder meer in die geleidelike wegbeweeg van papierdokumentasie en 'n groter fokus op elektroniese dokumentasie van erfenisdata. Dit is 'n professionele erfenishulpbronbestuursinstrument en in pas met die globale werkswyse. Elektroniese data word bewaar sodat dit in 'n databasis opgeneem kan word. Die Uitgebreide Openbare Werke Program het EWK verder in staat gestel om data op te bou met nuwe en bestaande rekord wat gedigitaliseer en tot die databasis bygevoeg word.

Rig kentekens op vir die identifikasie van provinsiale erfenisterreine

Op 18 April 2012 het EWK hulle nuwe kentekens om provinsiale erfenisterreine aan te dui, bekend gestel. Dit is by Leeuwenhof, die amptelike woning van die Wes-Kaapse Premier, gedoen. Daarna is 'n totaal van 51 kentekens op terreine in Kaapstad, Paarl en Prince Albert opgerig.

Registreer bewaringsliggame

Vanweë beleidshersiening, is geen nuwe bewaringsliggame in 2011/12 geregistreer nie. 'n Besluit is geneem om registrasies te hervat ondanks die feit dat nuwe registrasieregulasies nog nie gefinaliseer is nie. Dit is onder die bestaande regulatoriese raamwerk gedoen. Die volgende liggame is gedurende 2012/13 by die EWK geregistreer:

- Duiwenhoks Bewaringsliggaam;
- Muizenberg Historiese Bewaringsvereniging;
- Tulbagh Erfenisstigting;
- Stadskom Belastingbetalers en Inwoners Vereniging ('CIBRA');
- Captrust;
- Habitatraad;
- Victoria en Alfred Marina Woonhuiseienaarsvereniging;
- Docomomo Suid-Afrika;
- Oudtshoorn Erfenis;
- Kommetjie Erfenisvereniging;
- Kalkbaai en St James Belastingbetalers- en Inwonersvereniging; en
- Vriende van die Constantia-vallei Groengordels.

Verwerk aansoeke ingevolge die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne

Die syfer van 500 as 'n teiken in die Jaarprestasieplan aangedui, is aangebied met die verwagting dat die afwenteling van magte na die Stad Kaapstad teen Junie 2012 gefinaliseer sou wees en dat dit 'n aansienlike vermindering in EWK se werkslas sou meebring. Hierdie aanname is gemaak op grond van die vorderingspeil in 2011. Ongelukkig is die proses gekniehalter deur onvoorsiene, maar belangrike tegniese sake en EWK het voortgegaan om aansoeke uit die Stad Kaapstad vir die volledige boekjaar te verwerk. Afgesien van natuurlike groei en sporadiese herlewing van die boubedryf uit die resessie, is baie meer aansoeke ontvang as wat verwag is. (Sien gedetailleerde ontleding op bladsye 12 – 14).

Implementeer die WNEH via geskeduleerde vergaderings van die Raad en die komitees

'n Gedetailleerde tabel van die vergaderings verskyn onder Komitees op bladsye 31 – 32.

Publiseer Jaarverslag vir Erfenis Wes-Kaap

Die Jaarverslag vir die boekjaar 2011/12 is opgestel en teen die einde van Augustus 2012 aan die Provinsiale Tesourie en die Staande Komitee op Kultuursake en Sport voorgelê.

Publiseer regulasies om implementering van artikel 38 van die WNEH te omskryf

EWK-personeel en komitees het dit moeilik gevind om artikel 38 van die WNEH te vertolk en te implementeer. EWK beoog om dit te korrigeer deur regulasies te ontwikkel en te publiseer om die implementering van artikel 38 te omskryf. Dit is 'n groot projek en as gevolg van personeel en bestuur wat aktief betrokke is in die verwerking van aansoeke uit die Stad Kaapstad en voortgaande, ingewikkelde onderhandelinge oor die afwenteling van magte na die Stad, was daar nie tyd om met hierdie projek te begin nie.

Hergadeer voormalige provinsiale erfenisterreine

Gradering van voormalige nasionale monumente, soos vereis deur die WNEH, het suksesvol verloop in die oorsigperiode. Daar is ongeveer 2 500 persele wat gradering vereis, waarvan 242 reeds gedoen is. Hulle is in die Stad Kaapstad en die Drakenstein-, Overstrand-, Sederberg- en Prince Albert-munisipaliteite gebaseer. Die proses behels perseelbesoeke en digitale assesserings van inventarisse.

Stel minimumstandaarde vir erfenispraktisyns

Na afloop van 'n werksessie met verteenwoordigers van professionele erfenisliggame, is 'n beleid deur die Raad ontwikkel en goedgekeur wat minimumstandaarde stel waaronder professionele kundigheid deur EWK vereis kan word om op beskermde terreine te werk.

Produksie van promosiemateriaal en programme om bestuur van erfenishulpbronne te bevorder

Promosiemateriaal om die tiende herdenking van EWK te vier - liniale, datadraers, drasakke en tentvormige kalenders - is geproduseer en aan lede van die Raad, bewaringsliggame en erfenisbelanghebbendes versprei.

Die loods van 'n vakansieprogram by MGO-sentrums

Argeologie en paleontologie bly skaars vaardighede in erfenishulpbronbestuur en die nakoming van indiensnemingsgelykheidsvoorskrifte maak die vul van poste op hierdie gebied baie moeilik. Gedeeltelik in die hoop om meer jongmense na hierdie vakterreine te lok en ook om tot die Departement van Kultuursake en Sport se naskoolse program vir leerders bekend as die MGO [Massa-deelname; Geleentheid en Toegang; Ontwikkeling en Groei] sentrumprogram by te dra, het EWK vir hoërskoolleerders 'n uitreikprogram in argeologie en paleontologie begin. Twee loodsprogramme is by Hoërskool Houtbaai se MGO-sentrum aangebied. Die teikengroep was die Graad 11-leerders van 2012 wat in 2013 as Graad 12s die program voortgesit het. Die hoogtepunt van die inisiatief was die werkwinkel oor die verwydering van graffiti by 'n rotskunssterrein in Peer's Cave naby Houtbaai. EWK spreek hul dank uit teenoor al die argeologie- en paleontologie-deskundiges in Kaapstad wat hul tyd vrywilliglik opgeoffer het om hul kennis op so 'n verrykende wyse aan die leerders oor te dra.

Strategie om gebiede van onderprestasie te bowe te kom

Een prestasie-teiken is nie behaal nie, d.i. "Publiseer regulasies om implementering van artikel 38 van die WNEH te omskryf". Hopelik kan hierdie behoefte aangespreek word sodra die magte aan die Stad Kaapstad oorgedra is en die personeel en bestuur oor meer tyd beskik om die saak te behartig.

Veranderinge aan beplande teikens

Geen teikens is in die loop van die jaar verander nie.

Koppeling van prestasie met begrotings

In vergelyking met die assessering van die uitsetprestasie, moet beplande teikens direk aan die finansiële inligting in die JPP vir 2012/2013 gekoppel word.

5 OPSOMMING VAN FINANSIËLE INLIGTING

Inkomste-invordering

Bronne van inkomste	2012/2013			2011/2012		
	Beraming	Werklike bedrag ingevorder	(Oor-)/ onder-invordering	Beraming	Werklike bedrag ingevorder	(Oor-)/ onder-invordering
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Oordragsbetaling	1 452	1 452	0	1 380	1 380	0
Ander inkomste	76	126	(50)	648	122	(526)
Totaal	1 528	1 578	(50)	2 028	1 502	(526)

Betalingsuitgawe

Programnaam	2012/2013			2011/2012		
	Begroting	Werklike uitgawe	(Oor-)/ onder-uitgawe	Begroting	Werklike uitgawe	(Oor-)/ onder-uitgawe
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Goedere en dienste	1 528	1 005	523	2 028	879	1 149
Totaal	1 528	1 005	523	2 028	879	1 149

Kapitale beleggings, instandhouding en batebestuursplan

Nie van toepassing nie.

DEEL C: BESTUUR

1. INLEIDING

Korporatiewe bestuur omvat prosesse en stelsels waardeur openbare entiteite gerig, beheer en verantwoordbaar gehou word. Afgesien van die wetgewende vereistes wat gebaseer is op 'n openbare entiteit se bemagtigende wetgewing, word korporatiewe bestuur met betrekking tot openbare entiteite toegepas deur die voorskrifte van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur (WOFB) saam met die beginsels vervat in die King-verslag oor korporatiewe bestuur, 2009 (King III).

Die Parlement, die Uitvoerende Gesag en die Rekenpligtige Gesag van die Openbare Entiteit is vir korporatiewe bestuur verantwoordelik.

2. PORTFOLIOKOMITEE

Nie van toepassing nie.

3. UITVOERENDE GESAG

Hierdie verslae word kwartaalliks voorgelê om finansiële en nie-finansiële inligting vir die periode te monitor:

- Kwartaallikse prestasieverslag:
31 Julie 2012; 31 Oktober 2012; 31 Januarie 2013; 30 April 2013
- In-jaar moniteringsverslag:
31 Julie 2012; 31 Oktober 2012; 31 Januarie 2013; 30 April 2013

4. DIE RAAD ERFENIS WES-KAAP

Inleiding

Die Raad word saamgestel ingevolge die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999, en regulasies gepubliseer as Provinsiale Kennisgewing 336 van 25 Oktober 2002.

Rol van die Raad is as volg

Die Raad is die besluitnemingsgesag oor beleidsake en alle gebiede van besluitneming wat ingevolge die WNEH nie aan die komitees, personeel of munisipaliteite gedelegeer is nie.

Raadshandves

Nie van toepassing nie.

Samestelling van die Raad Erfenis Wes-Kaap

Naam	Amp (ten opsigte van die Openbare Erfenieraadstruktuur)	Datum aangestel	Datum bedank	Kwalifikasies	Gebied van deskundigheid	Raaddirekteurskappe	Ander komitees	Aantal vergaderings bygewoon
Adv. Roneé Robinson	Voorsitter	Augustus 2010	-	LLM (Intellektuele eiendom) (University College, London en Unisa) (1997) B.A. Hons. Phil., LLB., B.A. Regte (Universiteit van Johannesburg) (1984-1988)	Erfenisreg en beleidsformulering	Nvt	Uitvoerende Komitee	8

Naam	Amp (ten opsigte van die Openbare Enlfeitrraadstruktuur)	Datum aangestel	Datum bedank	Kwalifikasies	Gebied van deskundigheid	Raaddirekteurskappe	Ander komitees	Aantal vergaderings bygewoon
Dr. Stephen Townsend	Lid	Augustus 2010	-	B.Arch. (Universiteit van Kaapstad) (1978) Diploma in Studie en Restourasie van Monumente (Gelykwaardig aan Meestersgraad) (Universiteit van Rome) (1985) Ph.D. (Universiteit van Kaapstad) (2003)	Erfenisreg, Beleidsformulering, Argitektuur, Kultuurlandskappe, Terreine van nie-tasbare erfenis, Dokumentasie van erfenis en databasis, Promosie, vertolking en opvoeding in erfenishulpbronne	Nvt	Uitvoerende Komitee, BOLK, IAK, IGVK en Bobbejaanpunt	39
Dr. Matilda Burden	Lid	Augustus 2010	-	Diploma in Burgerlike Verdediging (SA Leër Vrouekollege (1973)B.A (Stellenbosch Universiteit) (1976)B.A-Honneurs(Stellenbosch Universiteit)(1977) M.A. Cum Laude (Stellenbosch Universiteit) (1985) Cum Laude N.D in Argiefwetenskap (Staatsargiefdienste en Kaap Technikon) (1987)D.Phil. (Stellenbosch Universiteit) (1991)	Argitektuur en Kultuurlandskappe, Terreine van nie-tasbare erfenis, Dokumentasie van erfenis en databasis en bevordering, vertolking en opvoeding oor erfenishuipbronne	Nvt	Uitvoerende Komitee, appèlle en IGVK	17
Me. Laura Robinson	Lid	Augustus 2010	-	B.Arch.(Universiteit van Kaapstad) (1980)	Erfenis en Beleidsformulering, Argitektuur en Kultuurlandskap, Stads-en Streeksbeplanning, Terreine met nie-tasbare erfenis	Cape Town Partnership	Uitvoerende Komitee, Appèlle en IGVK	20

Naam	Amp (ten opsigte van die Openbare Enfiteitradstruktuur)	Datum aangestel	Datum bedank	Kwalifikasies	Gebied van deskundigheid	Raaddirekteurskappe	Ander komitees	Aantal vergaderings bygewoon
Me. Sarah Winter	Lid	Augustus 2010	-	B.A Argeologie, Antropologie (UK) 1989 Meesters in Stads- en Streeksbeplanning (UK) 1995	Erfenisreg en beleidsformulering, Kultuurlandskappe, Stads- en Streeksbeplanning, Argeologie, Terreine van nie-tasbare erfenis, Dokumentasie van erfenis en databasis	Nvt	Uitvoerende Komitee, BOLK, IAK en Bobbejaanpunt	37
Me. Sharon de Gois	Lid	Augustus 2010	Februarie 2013 (uit IACOM)	B.Soc (Universiteit van Vrystaat)(1988) Honneurs - Sielkunde (1986) Meesters in Stads- en Streeksbeplanning (1988) Projekbestuur (Uitvoerende Opvoeding geakkrediteer deur Newport Universiteit) 1998 Behuisingsbeleidsontwikkeling en -bestuur(Universiteit van Witwatersrand) 1998	Stads- en Streeksbeplanning, Argitektuur en Kultuurlandskap	CTHT	Appelle, IAK en IGVK	15
Me. Maureen Wolters	Lid	Augustus 2010	-	BA Argitektuur	Argitektuur, Dokumentasie van erfenis en databasis	Charaprep Holdings	BOLK	15
Mnr. Roger Joshua	Lid	Augustus 2010	-	B. Arch.(Universiteit van Kaapstad) (1995)	Argitektuur	Joshua Conrad Argitekthe	BOLK, IAK en Bobbejaanpunt	31

Naam	Amp (ten opsigte van die Openbare Erfenestraadstruktuur)	Datum aangestel	Datum bedank	Kwalifikasies	Gebied van deskundigheid	Raaddirekteurskappe	Ander komitees	Aantal vergaderings bygewoon
Mnr. Patrick Fefeza	Lid	Augustus 2010	-	BA (Universiteit van die Wes-Kaap) (1997) Diploma in Museum- en Erfenisstudies(UWK)(1999)	Terreine van nie-tasbare erfenis, Bevordering, vertolking en opvoeding oor erfenishulpbronne	Nvt	BOLK en IGVK	18
Mnr. Floris Brown	Lid	Augustus 2010	-	Onderwysdiploma	Dokumentasie van erfenis en databasis, Bevordering, interpretasie en opvoeding oor erfenishulpbronne	Nvt	IGVK	5
Me. Mary Leslie	Lid		-	M.A. Argeologie	Wetenskaplike en natuurlike erfenis, Erfenisreg en beleidsformulering, en Argeologie, Dokumentasie van erfenis en databasis	Nvt	Uitvoerende Komitee, APMK, IAKOM, IGIK en Bobbejaanpunt	33
Mnr. Magnus Steenkamp	Lid	Augustus 2010	-	BA Regte (Universiteit van Kaapstad) LL.B , (Universiteit van Stellenbosch) LL. M, (Universiteit van Kaapstad) Nagraadse diploma in belastingreg (Universiteit van Stellenbosch)	Erfenisreg en beleidsformulering, Stads- en Streeksbeplanning	Nvt	-	3

Komitees

Komitee	Aantal vergaderings gehou	Aantal lede	Name van lede
Raad	4	12	Adv. Roneé Robinson (Voorsitter) Dr. Stephen Townsend Dr. Matilda Burden Me. Mary Leslie Me. Laura Robinson Me. Sarah Winter Me. Sharon de Gois Me. Maureen Wolters Mnr. Roger Joshua Mnr. Patrick Fefeza Mnr. Floris Brown Mnr. Magnus Steenkamp
Uitvoerende Komitee	6	6	Adv. Roneé Robinson (Voorsitter) Dr. Matilda Burden Dr. Stephen Townsend Me. Mary Leslie Me. Laura Robinson Me. Sarah Winter
BOLK	12	8	Me. Sarah Winter (Voorsitter) Dr. Stephen Townsend Me. Maureen Wolters Mnr. Roger Joshua Mnr. Patrick Fefeza Me. Melanie Attwell Mnr. Trevor Thorold Mnr. Tim Hart
IAK	12	9	Dr. Stephen Townsend (Voorsitter) Me. Sarah Winter Mnr. Roger Joshua Me. Mary Leslie Mnr. Quinton Lawson Mnr. Richard Summers Mnr. David Hart Mnr. Piet Louw Mnr. David Halkett
APMK	12	8	Me. Mary Leslie (Voorsitter) Mnr. David Halkett Me. Claire Browning Dr. Shadreck Chirikure Me. Colette Scheermeyer Prof. Judy Sealy Dr. Janette Deacon Dr. John Pether
Appèlkomitee	10	5	Me. Laura Robinson (Voorsitter) Dr. Matilda Burden Dr. Nicolas Baumann Dr. Antonia Malan Me. Sharon de Gois

Komitee	Aantal vergaderings gehou	Aantal lede	Name van lede
IGVK	4	7	Dr. Matilda Burden (Voorsitter) Dr. Stephen Townsend Me. Laura Robinson Me. Sharon de Gois Me. Mary Leslie Mnr. Patrick Fefeza Mnr. Floris Brown
Bobbejaanpunt	4	6	Dr. Stephen Townsend (Voorsitter) Me. Sarah Winter Mnr. Roger Joshua Prof. Judy Sealy Dr. Janette Deacon Me. Mary Leslie

Vergoeding van komiteelede

Die diensvoordeelpakkette vir ampsdraers van sekere statutêre en ander instellings word deur die Minister van Finansies gedefinieer en in 'n Provinsiale Tesourie-omsendbrief beskryf. Die Voorsitter se tarief is R341 per uur, die Ondervoorsitter se tarief is R231 per uur en die tarief vir lede is R195 per uur.

Naam	Vergoeding	Ander toelaag	Ander vereffening	Totaal
Ronée Robinson	17 439.49		0.00	17 439.49
Mary Leslie	36 638.06		8 413.44	45 051.50
Laura Robinson	22 496.68		544.43	23 041.11
Stephen Townsend	67 217.81		2 048.25	69 266.06
Matilda Burden	16 920.33		5 523.25	22 443.58
Sharon de Gois	24 655.89		5 854.12	30 510.01
Antonia Malan	7 432.06		530.64	7 962.70
Patrick Fefeza	26 286.12		0.00	26 286.12
Maureen Wolters	24 001.72		10 599.95	34 601.67
Sarah Winter	62 152.40		2 269.40	6 4421.80
Trevor Thorold	16 566.30		804.70	1 7371.00
Dave Halkett	16 520.21		90.75	16 610.96
John Pether	4 938.56		2 410.71	7 349.27
Janette Deacon	9 408.31		2 863.70	1 204.01
Judy Sealy	3 433.08		0.00	3 433.06
Shadrack Chirikure	2 032.52		0.00	2 032.52
Roger Joshua	51 058.45		2 223.93	7 329.38
Piet Louw	7 338.54		0.00	7 338.54
Tim Hart	12 223.84		1 811.36	14 035.20
Nicholas Baumann	6 723.52		797.17	7 520.69
Floris Brown	8 010.52		0.00	8 010.52
Richard Summers	14 537.30		378.13	14 915.43
Magnus Steenkamp	5 734.00		0.00	5 734.00
Quinton Lawson	21 976.92		4 346.36	26 323.28

Naam	Vergoeding	Ander toelaag	Ander vereffening	Totaal
Melanie Attwell	17 507.11		1 644.95	19 152.06

5. RISIKOBESTUUR

Die Rekeningkundige Gesag is verantwoordbaar vir Ondernemingsrisikobestuur (ORB) in ooreenstemming met die Nasionale Tesourie Openbare Sektor Bestuursraamwerk en met die steun van die Direktoraat Ondernemingsrisikobestuur (D: ORB) in die Departement van die Premier. D: ORB voorsien 'n gesentraliseerde strategiese ondersteuningsdiens aan Wes-Kaapse regeringsdepartemente.

Die Departement van Kultuursake en Sport het 'n Ondernemingsrisikobestuursplan en 'n ORB-implementeringstrategie wat EWK inkorporeer. Dit sal uiteindelik EWK in staat stel om al hulle oogmerke, doelwitte en aanduiders te bereik, risiko-ondersteunde besluite te neem en aan toepaslike wetgewing te voldoen. Die plan en strategie beklemtoon die rol en verantwoordelikhede van bestuurders en personeel ten opsigte van risikobestuur in EWK en dit definieer die bemagtigende wetgewing, standaarde, meganismes, instrumente en hulpbronne om gebruik te word om die ORB-plan te verwesenlik.

DKES se topbestuurslede is amptelik aangestel as die Ondernemingsrisikobestuurkomitee (ORBKOM). Gedurende die oorsigjaar het ORBKOM kwartaalliks vergader om die risikoprofiel en risikohantering van die Departement te monitor.

Risiko-assesserings word kwartaalliks op 'n strategiese en bedryfsvlak uitgevoer om bestaande risiko's te hersien en opkomende risiko's te identifiseer. Betekenisvolle risiko's vir die verwesenliking van beplande doelwitte word geassesseer ten opsigte van hulle waarskynlikheid en impak; risikobehandlungsplanne met teikendatums word ontwikkel; en risiko-eienaars word geïdentifiseer en vir die behandeling van sodanige risiko's verantwoordelik gehou.

D: ORB werk saam met die aangestelde risikobestuurders in DKES om hulle te ondersteun om die ORB-proses in die Departement te bestuur.

6. INTERNE BEHEERENHEID

Dit is die Rekeningkundige Gesag se verantwoordelikheid om voortdurend die interne beheer te assesser en te evalueer om te verseker dat die beheeraktiwiteite in plek doeltreffend, doelmatig en deursigtig is en dat hulle verbeter word wanneer nodig. Om dit te bewerkstellig, word kwartaallike kernbeheervergaderings met die Ouditeur-Generaal en die LUR gehou. Dit is 'n voortgaande proses om te verseker dat elke oudit van EWK skoon is.

7. INTERNE OUDIT EN DIE OUDITKOMITEE

Onafhanklike interne oudit word deur die gedeelde Interne Ouditaktiwiteit wat in die Korporatiewe Dienstesentrum in die Departement van die Premier gevestig is, gebied.

In ooreenstemming met die WOFB en King III, voorsien die interne oudit die Ouditkomitee en bestuur met die versekering dat die interne beheer ten opsigte van bestuur, risikobestuur en beheerprosesse voldoende en doeltreffend is. 'n Risiko-gebaseerde Drie-jaar Voortgaande Strategiese en Jaarlikse Bedryfs Interne Ouditplan wat in ooreenstemming met die WOFB en King III is, is deur die Ouditkomitee goedgekeur. Die Ouditkomitee het ook die uitvoering van die bedryfsplan en EWK-bestuur se implementering van regstellende optrede gemoniteer.

Geen verdere befondsing is beskikbaar gemaak vir die vergroting van interne ouditkapasiteit nie en vanjaar was die fokus op die optimale benutting van die bestaande oudithulpbronne.

Interne Oudit erken die rol wat deur ander versekeringsverskaffers gespeel word en voorsien 'n gekombineerde versekeringsbenadering vir die komende jaar wat sal verseker dat interne oudithulpbronne op die mees toepaslike risikogebiede toegepas word.

EWK word deur die Maatskaplike Kluster-ouditkomitee bedien, en alle lede is onafhanklik, aangestel deur die hoof van Provinsiale Tesourie na raadpleging met die toepaslike uitvoerende gesag. Die Ouditkomitee werk ingevolge 'n verwysingsraamwerk wat op 18 Julie 2012 goedgekeur is.

Die Ouditkomitee vergader kwartaaliks om hulle verantwoordelikhede ingevolge die goedgekeurde mandaat uit te voer. Die Ouditkomitee het ook private vergaderings met die Uitvoerende Gesag en die Rekeningkundige Gesag om sake van belang te bespreek.

8. VOLDOENING AAN WETGEWING EN REGULASIES

Stelsels, beleidsrigtings en prosesse is in plek om voldoening aan wetgewing en regulasies te verseker.

9. BEDROG EN KORRUPSIE

Die beleid deur DKES geïmplementeer het ook betrekking op EWK.

Die Wes-Kaapse regering het 'n Anti-Korrupsie-strategie aanvaar wat die provinsie se zero-verdraagsaamheid teenoor bedrog en korrupsie bevestig. Daarby het die Wes-Kaapse Taalkomitee 'n goedgekeurde Bedrogvoorkomingsplan.

Die gedeelde Forensiese Ondersoekseenheid wat in die Korporatiewe Dienssentrum in die Departement van die Premier geleë was, voorsien forensiese ondersoekskapasiteit op versoek. Verskeie kanale bestaan vir die rapportering van bewerings van bedrog en korrupsie. Dit word volledig in die Anti-Korrupsiestrategie en die Departementele Bedrogvoorkomingsplan beskryf. Elke bewering wat deur die Forensiese Ondersoekseenheid ontvang word, word in 'n Saakbestuurstelsel opgeteken wat gebruik word as 'n bestuursinstrument om verslag te lewer oor vordering wat met sake gemaak word.

EWK beskerm werknemers wat inligting bekend maak oor beweerde bedrog, korrupsie en diefstal indien die bekendmaking 'n beskermdede bekendmaking is (d.i. nie kwaadwillig nie). Die opsie om anoniem te bly, word verleen aan enige persoon wat sake van bedrog, diefstal en korrupsie wil aanmeld. Indien hulle dit self doen, word hulle identiteit deur die persoon aan wie hulle vermoedens aanmeld, vertroulik gehou.

Indien bedrog of korrupsie ná afloop van 'n ondersoek bevestig word, word enige werknemer wat daarvan verdink word aan 'n dissiplinêre verhoor onderwerp. In sulke gevalle word van die WRK-vertegenwoordiger wat die dissiplinêre verhoor behartig, verwag om afdanking van die betrokke werknemer voor te stel. Waar daar *prima facie* bewys is van kriminele optrede, word die saak aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens gerapporteer.

10. BEPERKING VAN BELANGEKONFLIK

EWK verseker dat daar geen belangenkonflik is deur aan te dring dat van elke diensverskaffer wat nie op die Wes-Kaapse Voorsiensersdatabasis geregistreer is nie, 'n *Verklaring van Belange* (WCBD4-vorm) verkry word. Voordat daar sake gedoen word met verskaffers wat op die databasis geregistreer is, word nagegaan om te verifieer dat hulle WCBD4-verklarings nie ouer as 12 maande is nie.

Provinsiale Tesourie ondersteun departemente en openbare entiteite om die konflikte te verminder waar eienaars of maatskappydirekteurs ook staatsamptenare in die Wes-Kaap is. Dit word gedoen deur inligting van PERSAL [die Personeelsalarisstelsel] te voorsien oor staatsamptenare wat as

eienaars of direkteure van maatskappye geregistreer is. EWK verseker dat sodanige persone 'n *Renumeratiewe Werk buite die Staatsdiens* (RWBS)-goedkeuringsbrief toon voordat daar met hulle sake gedoen word.

EWK het geen belangenkonflik gevind met enige besigheid wat met verskaffers voltrek is nie. Indien sodanige konflik ontdek word, sal die saak as 'n bedrieglike Voorsieningskettingsbestuursaktiwiteit hanteer word, en ná afloop van 'n ondersoek, word die verskaffer as 'n "nie-voorkeur"-diensverskaffer geïdentifiseer.

11. GEDRAGSKODE

Die beleid deur DKES geïmplementeer, het ook betrekking op EWK.

Die doel van die Gedragskode is om 'n hoë standaard van professionele etiek in die werkplek te bevorder. DKES streef daarna om die Gedragskode te onderskryf en daaraan te voldoen. Werknemers word tydens die verpligte induksie van alle nuutaangestelde werknemers van die inhoud van die Gedragskode bewus gemaak. Die Kode word aan alle werknemers verskaf om hulle te herinner om hoë standaarde van professionele etiek in die werkplek te bevorder. Wanneer die inhoud van die kode oortree word, maak bestuurders, waar nodig, gebruik van progressiewe dissipline. Meer ernstige oortredings word vir amptelike dissiplinêre prosedures na die Korporatiewe Dienstesentrum (Direktoraat: Werknemersverhoudinge) verwys.

Daarby word die Raadslede van EWK verplig om 'n gedragskode wat op hulle werksgebied betrekking het, te onderteken en daarby te hou.

12. GESONDHEID-, VEILIGHEID- EN OMGEWINGSAKE

Die beleid deur DKES geïmplementeer het ook betrekking op EWK.

In DKES word gesondheids- en veiligheidsake deur maandelikse inspeksies by die Hoofkantoor en jaarlikse auditinspeksies by alle ander kantore van die Departement aangespreek. Gebeurlikheidsplanne en sakekontinuiteitsplanne is vir al die kantore opgestel. Die bestuurders in alle kantore is as Gesondheids- en Veiligheidskoördineerders aangestel. Veiligheidsbeamptes, eerstehulpbeamptes en brandbestryders is opgelei en in alle kantore aangestel.

Jaarliks word brandbestrydingsoefeninge in samewerking met die Departement van Gemeenskapsveiligheid en die Ramprisikobestuurdepartement van die Stad Kaapstad in die stadsentrum gehou. Laasgenoemde departement moniteer en voorsien kommentaar ten opsigte van alle prosesse.

Werksgesondheid en veiligheidsvergaderings word kwartaalliks op topbestuursvlak gehou om gesondheids, veiligheids- en omgewingsake te bespreek.

Die vlak van bewustheid is aansienlik verhoog deur die jaarlikse gesondheid en veiligheidsbewustheidsprogramme.

Die Departement het 'n afvalbestuursprogram geïmplementeer. Afvalpapier word versamel en maandeliks verwyder.

13. MAATSKAPPY/RAADSEKRETARIS

Nie van toepassing nie.

14. MAATSKAPLIKE VERANTWOORDELIKHEID

Alle programme van EWK is veronderstel om sake met betrekking tot maatskaplike verantwoordelikheid aan te spreek.

15 OUDITKOMITEEVERSLAG

Dis ons voorreg om ons verslag vir die boekjaar geëindig 31 Maart 2013 voor te lê.

Ouditkomiteelede en bywoning

Ten opsigte van Kabinetresolusie 55/2007, word Erfenis Wes-Kaap bedien deur die Maatskaplike Kluster-ouditkomitee. Die Ouditkomitee bestaan uit die lede hieronder vermeld en en moet volgens die goedgekeurde mandaat ten minste 4 keer per jaar vergader. Tydens die oorsigjaar is 8 vergaderings gehou.

<u>Naam van lid</u>	<u>Aantal vergaderings bygewoon</u>
Mnr. R Kingwill (Voorsitter)	8
Mnr. Z Hoosain (bedank 30 November 2012)	6
Mnr. M Burton	8
Mnr. L van der Merwe	8
Me. J Gunther (aangestel 01 Januarie 2013)	2
Mnr. F Barnard (aangestel 01 Januarie 2013)	2

Ouditkomitee-verantwoordelikheid

Die Ouditkomitee berig dat dit voldoen het aan hul verantwoordelikhede wat voortspruit uit artikel 51(1)(a) van die WOFB en Tesourieregulasie 27.1. Die Ouditkomitee berig ook dat hulle geskikte amptelike verwysingsraamwerk as hul Ouditkomiteehandves aanvaar het, hul sake in ooreenstemming met hierdie handves uitgevoer het en hulle verantwoordelikhede, soos daarin vervat, nagekom het.

Doeltreffendheid van interne beheer

Ons het die verslae van die interne ouditeurs, die Ouditverslag oor die Finansiële Jaarstate en die Bestuursverslag van die Ouditeur-Generaal van Suid-Afrika (OGSA) hersien; en betekenisvolle beheerswakhede gemerk wat in die interne ouditverslag oor erfenishulpbronbestuur beklemtoon is.

Ondernemingsrisikobestuur vir die entiteit word hanteer deur die beherende Departement van Kultuursake en Sport. Die Ouditkomitee het 'n aantal opkomende risiko's waargeneem en sal dit op 'n gereelde basis monitor.

Ons het die OGSA se bestuursverslag bestudeer en stem saam met die bestuur se aanvaarding daarvan. Ons kan bevestig dat daar geen onopgeloste sake is nie.

Die Ouditkomitee is tevrede met die inhoud en gehalte van kwartaalverslae ten opsigte van in-jaarbestuur en kwartaallike prestasieverslae wat ingevolge die WOFB en die Wet op Verdeling van Inkomste voorgelê is en tydens die oorsigjaar deur die Rekeningkundige Gesag van die Openbare Entiteit uitgereik is.

Ons het, soos hieronder genoem, ons mandaat met betrekking tot die finansiële jaarstate vervul.

Evaluering van finansiële state

Die Ouditkomitee het:

- die geouditeerde Finansiële Jaarstate wat in die Jaarverslag ingesluit moet word, bestudeer en met die OGSA en die Rekenpligtige Beampte bespreek;
- die OGSA se bestuursverslag en bestuur se respons daarop bestudeer;
- veranderinge aan rekeningkundige beleidsrigtings en praktyke soos in die Finansiële Jaarstate berig, bestudeer;
- die Openbare Entiteit se prosesse vir voldoening aan wetgewing en regulatoriese voorsienings bestudeer;
- die inligting oor voorafbepaalde doelwitte, soos in die Jaarverslag berig, bestudeer;

- materiële aanpassings wat uit die oudit van die openbare entiteit voortvloei, bestudeer;
- die interim finansiële state, soos deur die openbare entiteit vir die ses maande eindigend 30 September 2012, bestudeer en waar toepaslik, veranderinge aanbeveel.

Die Ouditkomitee stem saam met en aanvaar die OGSA se mening ten opsigte van die Finansiële Jaarstate, en stel voor dat die geouditeerde Finansiële Jaarstate aanvaar word en saam met die verslag van die OGSA gelees word.

Interne oudit

In ooreenstemming met die WOFB en die King III-verslag oor Korporatiewe Bestuur-vereistes, voorsien Interne Oudit die Ouditkomitee en Bestuur met die redelike versekering dat die interne beheer voldoende en doeltreffend is. Dit word bereik deur 'n risikogebaseerde interne ouditplan, Interne Oudit wat die geskiktheid van die risikovermindingsbeheer assesser en die ouditkomitee wat die implementering van regstellende optrede moniteer.

Die Ouditkomitee doen verslag dat die entiteit deur die Departement van Kultuursake en Sport bedien word en die interne beheertekortkominge word op departementele vlak gerapporteer.

Die Ouditkomitee bly bekommerd dat verdere ouditdekking nodig is om 'n beduidende persentasie van hoë risiko-gebiede te dek. Die Ouditkomitee sal verhoogde versekering oor beduidende risiko's aanmoedig deur oor die implementering van gekombineerde versekeringsbeginsels toesig te hou.

Ouditeur-Generaal se Verslag

Ons het die Openbare Entiteit se implementeringsplan vir ouditsake wat in die voorafgaande jaar op 'n kwartaallikse basis geopper is, bestudeer. Die Ouditkomitee het met die OGSA vergader om te verseker dat daar geen onopgeloste sake is wat uit die regulatoriese oudit voortgespruit het nie. Regstellende optrede ten opsigte van die gedetailleerde bevindinge van die huidige regulatoriese oudit sal op 'n kwartaallikse basis deur die Ouditkomitee gemoniteer word.

Waardering

Die Ouditkomitee spreek hul waardering uit teenoor die bestuur van die openbare entiteit, die Ouditeur-Generaal Suid-Afrika, die Provinsiale Ondernemingsrisikobestuurseenheid, die Forensiese Ondersoek- en die Interne Ouditeenheid vir die samewerking en inligting wat hulle voorsien het sodat ons hierdie verslag kon saamstel.

Mnr. R Kingwill
Voorsitter van die Maatskaplike Kluster-ouditkomitee
16 August 2013

DEEL D: MENSLIKE HULPBRONBESTUUR

Personeel is in die diens van die Departement van Kultuursake en Sport

DEEL E: FINANSIËLE INLIGTING

1. VERKLARING VAN VERANTWOORDELIKHEID

Verklaring van verantwoordelikheid vir die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Die Rekeningkundige Gesag is verantwoordelik vir die voorbereiding van die openbare entiteit se Finansiële Jaarstate (FJS) en vir die bevindings wat in hierdie inligting bereik word.

Die Rekeningkundige Gesag is verantwoordelik vir die totstandkoming en implementering van 'n stelsel van interne beheer wat ontwerp is om ten opsigte van die integriteit en betroubaarheid van die FJS redelike versekering te voorsien.

Na my mening is die Finansiële Jaarstate 'n billike weerspieëling van die aktiwiteite van Erfenis Wes-Kaap vir die boekjaar geëindig 31 Maart 2013.

Eksterne ouditeurs is gewerf om 'n onafhanklike mening oor die FJS van die openbare entiteit te lewer.

EWK se finansiële state vir die jaar geëindig 31 Maart 2013 is geoudit deur die eksterne ouditeurs wie se verslag op bladsy 43 – 45 aangebied word.

Die Finansiële Jaarstate van die openbare entiteit op bladsye 47 tot 63 is goedgekeur.

Andrew Hall
Hoof Uitvoerende Beampte
Erfenis Wes-Kaap

Adv. Ronée Robinson
Voorsitter van die Raad
Erfenis Wes-Kaap

2. VERSLAG VAN DIE HOOF UITVOERENDE BEAMPTTE

In die 2012/13-jaar was die uitgawepatroon van EWK grootliks onveranderd in vergelyking met vorige jare. Die hoofgebied van uitgawe het betrekking op die hoofsaak van die organisasie, naamlik steun aan die stelsel van aansoekverwerking ingevolge die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne. In hierdie opsig is die hoofuitgawe, afgesien van die personeel wat deur die Departement van Kultuursake en Sport voorsien word, die koste van die vergaderings van die vier komitees wat die nodige kundigheid vir die proses voorsien.

Gedurende die jaar het die aantal aansoeke wat deur Erfenis Wes-Kaap ontvang is, vir die eerste keer 2 000 oorskry. Dit is 'n belangrike baken vir 'n bedryfsgebied wat na beraming meer as 90% van die werkslas omvat en dit dui op 'n jaar-tot-jaar toename van 14.4%. Gegewe 'n toename van 11.2% in die 2011/12-boekjaar, verwerk die organisasie nou 27.4% meer aansoeke as twee jaar gelede en dit sonder enige toename in finansiële of personeelkapasiteit.

Die werkklasverhoging plaas groter druk op die organisasie, maar dit is ietwat verlig deur verbeterde doeltreffendheid. Hoër voldoening aan die wetgewing is bewerkstellig deur die verbetering van werksverrigting en dit het gelei tot die toename in die aansoeke wat ontvang is, en dit kan nie aan enige verbetering in die bousektor van die ekonomie toegeskryf word nie. Ons hoop dat in die nuwe jaar magte afgewentel sal word na die Stad Kaapstad, sodat ons werkslas verminder sal word en ons die gebiede van ons mandaat kan verken wat tot dusver nie moontlik was nie.

In die 2012/13-jaar is die beperkte implementering van die nuwe provinsiale erfenisterreinkentekens en die gradering van voormalige nasionale monumente uitgebrei. Gegewe dat daar ongeveer 2 500 terreine is wat gegradeer en gemerk moet word, is dit 'n taak wat op 'n volgehoue basis oor 'n lang tydperk ons aandag sal verg.

EWK het die grootste gedeelte van die oordragsbetaling wat van die Departement van Kultuursake en Sport ontvang is, uitgegee op die sake wat in die begroting vermeld word. Daar is egter twee uitsonderings: Een is 'n kontrak vir 'n Bewaringsbestuursprogram waarvan die prosesse onafgehandel is, vanweë die behoefte aan 'n groter mate van openbare deelname wat aanvanklik nodig was. Die tweede is dat die organisasie nie die fondse wat aan regskoste toegewys is, benut het nie omdat daar gedurende die jaar geen groot hofsake was nie. Die kostebesparing op regskoste sal toegevoeg word tot 'n som wat bestem is vir belegging en sal in die toekoms benut word as 'n reserwe waaruit, onder andere, toekomstige regskoste betaal kan word. Dit sal die begrotingsbehoefte aan 'n onvoorspelbare uitgawe uitkakel.

Tydens die boekjaar het EWK 'n ondersoek ná en die raadplegingsproses oor fooiheffing vir aansoeke afgehandel. Dit kan 'n redelike inkomste verseker en vir die uitbreiding van aktiwiteite voorsiening maak. Teen die einde van die jaar is 'n voorlegging vir die goedkeuring vir die goedkeuring van 'n fooistruktuur gemaak.

Ten slotte, my dank aan ons toegewyde personeel, komiteelede en raadslede vir hulle voortgesette toewyding tot die saak van erfenisbewaring. Sonder hulle steun en dié van ons Minister, dr. Ivan Meyer, en my kollegas in die Departement van Kultuursake en Sport wat ons finansies bestuur en hoogsgewaardeerde administratiewe steun verleen, sou EWK nie oor die tienjarige bestaan ontwikkel het tot die organisasie wat dit vandag is nie.

My dank aan hulle almal.

Naam: Andrew Hall

Hoof Uitvoerende Beampte

Datum: 27 Mei 2013

Erfenis Wes-Kaap

3. Verslag van die eksterne ouditeur

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL AAN DIE WES-KAAPSE PROVINSIALE PARLEMENT OOR ERFENIS WES-KAAP

VERSLAG OOR DIE FINANSIËLE STATE

Inleiding

1. Ek het die finansiële state van EWK op bladsye 47 tot 64 geoudit. Dit omvat die staat van finansiële posisie soos op 31 Maart 2013, die staat van finansiële prestasie, die staat van veranderinge ten opsigte van netto bates, die kontantvloeistaat en die staat van vergelyking tussen die begroting en die werklike bedrag vir die jaar toe geëindig, asook die notas, wat bestaan uit 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleidsrigtings en ander verduidelikende inligting.

Rekenpligtige Gesag se verantwoordelikheid vir die finansiële state

2. Die rekeningkundige gesag is verantwoordelik vir die voorbereiding en billike verteenwoordiging van hierdie finansiële state in ooreenstemming met Suid-Afrikaanse Standaard van Algemeen Erkende Rekeningkundige Praktijk (SA Standaard van AERP), die vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur van Suid-Afrika, 1999 (Wet nr. 1 van 1999) (WOFB) en regulasie 3(2) van die Provinsiale Erfenishulpbrongesagregulasies, 2002 (Provinsiale Kennisgewing nr. 336 van 2002) (regulasies) en vir sodanige interne beheer soos deur die rekeningkundige gesag nodig geag vir die voorbereiding van finansiële state sonder materiële wanvoorstelling wat aan bedrog of fout toegeskryf kan word.

Ouditeur-Generaal se verantwoordelikheid

3. My verantwoordelikheid is om, gebaseer op my audit, 'n mening oor hierdie finansiële state uit te spreek. My audit is uitgevoer in ooreenstemming met die Wet op Openbare Oudit van Suid-Afrika, 2004 (Wet nr. 25 van 2004) (WOO), die algemene kennisgewing daarvolgens uitgereik en die Internasionale Ouditstandaarde. Hierdie standaard vereis dat ek die etiese vereistes nakom en die audit beplan en uitvoer om redelike versekering te verkry dat die finansiële state sonder materiële wanvoorstelling is.
4. 'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om auditgetuienis oor die bedrae en bekendmakings in die finansiële state te verkry. Die gekeurde prosedures berus op die ouditeur se oordeel, waaronder die assessering van die risiko's van materiële wanvoorstelling van die finansiële state, of dit weens bedrog of fout begaan is. In die maak van hierdie risiko-assesserings, oorweeg die ouditeur interne beheer wat toepaslik is vir die entiteit se voorbereiding en billike weergawe van die finansiële state om auditprosedures te ontwerp wat paslik onder omstandighede is, maar nie vir die doel om 'n mening oor die doeltreffendheid van die entiteit se interne beheer uit te spreek nie. 'n Oudit sluit ook in die geskiktheid van rekeningkundige beleidsrigtings wat gebruik word en die redelikheid van rekeningkundige beramings wat deur bestuur gemaak word, asook die evaluering van die omvattende weergawe van die finansiële state.
5. Ek glo dat die auditgetuienis wat ek verkry het, voldoende en geskik is om as basis vir my auditmening te dien.

Mening

6. Na my mening verteenwoordig die finansiële state in alle materiële opsigte billiksgewys die finansiële posisie van Erfenis Wes-Kaap soos op 31 Maart 2013, en die finansiële prestasie, kontantvloei en vergelyking van begroting en werklike bedrae vir die jaar toe geëindig, in ooreenstemming met die SA Standaarde van AERP en die vereistes van die WOFB en die regulasies.

Beklemtoring van sake

7. Ek vestig die aandag op onderstaande sake. My mening is nie gewysig ten opsigte van hierdie sake nie.

Herplasing van ooreenstemmende syfers

8. Soos aangedui in nota 14 by die finansiële state, is die ooreenstemmende syfers vir 31 Maart 2012 herplaas as gevolg van 'n fout wat gedurende die 2012/2013-boekjaar in die finansiële state van Erfenis Wes-Kaap gevind is teen, en vir die jaar geëindig, 31 Maart 2012.

Materiële onderbesteding van die begroting

9. Soos vermeld in die staat van vergelyking van die begroting en die werklike bedrae, het die entiteit die begroting materieel onderbestee met die bedrag van R547 000. Dit het nie 'n negatiewe impak op die entiteit se dienslewering gehad nie.
10. In ooreenstemming met die WOO en die algemene kennisgewing daarvolgens uitgereik, vermeld ek die volgende bevindinge wat betrekking het op prestasie teen voorafbepaalde doelwitte, voldoening aan wetgewing en regulasies en interne beheer, maar nie vir die doel om 'n mening daaroor uit te spreek nie.

Voorafbepaalde doelwitte

11. Ek het prosedures uitgevoer om getuienis oor die nut en betroubaarheid van die inligting in die jaarlikse prestasieverlag te verkry, soos op bladsye 20 tot 23 van die Jaarverslag uiteengesit.
12. Die gerapporteerde prestasie teen voorafbepaalde doelwitte is geëvalueer teen die omvattende kriteria van nut en betroubaarheid vir die doelwitte wat vir ouditering gekeur is. Die nut van inligting in die jaarlikse prestasieverlag hang af of dit ooreenkomstig die Nasionale Tesourie se jaarlikse verslaggewingsbeginsels verskaf is en of die gegewe prestasie met die beplande doelwitte ooreenstem. Die nut van inligting berus ook op die meetbaarheid van aanduiders en teikens (d.i. goed gedefinieerde, verifieerbare, spesifieke, meetbare en tydsgebonde) en toepaslik soos vereis deur die Nasionale Tesourie se *Raamwerk vir bestuur van programprestasie-inligting*.

Die betroubaarheid van die inligting ten opsigte van die gekeurde doelwitte word geassesseer om te bepaal of dit die feite voldoende weerspieël (d.i. of dit geldig, akkuraat en volledig is).

13. Daar was geen wesenlike bevindinge oor die Jaarlikse Prestasieverlag ten opsigte van die nut en betroubaarheid van die inligting nie.

Voldoening aan wetgewing en regulasies

14. Ek het prosedures uitgevoer om getuienis te verkry dat die entiteit die toepaslike wetgewing en regulasies ten opsigte van finansiële sake, finansiële bestuur en ander verwante sake nagekom het. My bevindinge oor wesenlike nie-voldoening aan spesifieke sake in kerntoepaslike wetgewing en regulasies, soos uiteengesit in die algemene kennisgewing ingevolge die WOO, is soos volg:

Finansiële jaarstate

15. Die finansiële state wat vir ouditering voorgelê is, was nie in ooreenstemming met die voorgeskrewe finansiële verslaggewingsraamwerk, soos vereis deur artikel 55(1)(b) van die WOFB nie. Materiële wanvoorstellings van nie-huidige bates en 'n vrystellingsitem deur die ouditeurs in die voorgelegde finansiële state geïdentifiseer, is daarna gekorrigeer, sodat die finansiële state 'n ongekwalifiseerde auditmening ontvang.

Interne beheer

16. Ek het interne beheer wat toepaslik is op my audit van die finansiële state, prestasieverlag en voldoening aan wetgewing en regulasies oorweeg. Die saak hieronder vermeld onder die fundamentele van interne beheer, word beperk tot die betekenisvolle tekort wat gelei het tot die bevinding oor nakoming van die wetgewing en regulasies wat in hierdie verslag ingesluit word.

Leierskap

17. Die oorsig van die finansiële state voordat dit aan die ouditeure voorgelê is, was ondoeltreffend omdat dit nie getoon het dat die finansiële state 'n wesenlike wanvoorstelling was nie.

Auditor - General

Kaapstad

31 Julie 2013

AUDITOR - GENERAL
SOUTH AFRICA

Auditing to build public confidence

ERFENIS WES-KAAP

**FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2013**

Die state hieronder uiteengesit, omvat die jaarlikse finansiële state:

Indeks	Bladsy
Staat van Finansiële Posisie	47
Staat van Finansiële Prestasie	48
Staat van Veranderinge in Netto-bates	49
Kontantvloeistelling	50
Staat van vergelyking van begroting en werklike bedrae	51
Versoening van werklike bedrae op 'n vergelykbare basis en werklike bedrae in die finansiële state	52
Notas by die Finansiële State	53 - 63

ERFENIS WES-KAAP

**FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2013**

STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE soos op 31 Maart 2013

Syfers in Rand	Notas	2013 R'000	2012 R'000
BATES			
Huidige Bates			
Inventaris	2	81	35
Handel en ander ontvangbares	3	7	31
Kontant en kontantekwivalente	4	1,836	1,239
TOTAAL BATE		1,924	1,305
LASTE			
Huidige laste			
Handel en ander betaalbares	5	68	22
TOTAAL LASTE		68	22
NETTO BATES			
Geakkumuleerde surplus		1,856	1,283
TOTAAL NETTO BATES		1,924	1,305

ERFENIS WES-KAAP

FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

STAAT VAN FINANSIËLE PRESTASIE vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	Notas	2013 R'000	2012 R'000
INKOMSTE			
Inkomste uit nie-uitruil-transaksies	6.1	1,502	1,455
Inkomste uit uitruiltransaksies	6.2	76	47
TOTAAL INKOMSTE		1,578	1,502
UITGAWE			
Ledegelde	10	(512)	(567)
Administrasie-uitgawes	9	(76)	(56)
Ouditfooie	7	(125)	(150)
Ander bedryfsuitgawes	11	(292)	(106)
TOTAAL UITGAWES		(1,005)	(879)
SURPLUS VIR DIE JAAR		573	623

ERFENIS WES-KAAP

FINANSIËLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

VERKLARING VAN VERANDERINGE IN NETTO-BATES

Syfers in Rand	Geakkumuleerde surplus R'000	Totaal netto-bates R'000
Balans op 1 April 2011	660	660
Surplus vir die jaar	588	588
Balans op 01 April 2012	1,248	1,248
Regstel van fout	35	35
Herplasing van balans op 01 April 2012	1,283	1,283
Surplus vir die jaar	573	573
Balans op 31 Maart 2013	1,856	1,856

ERFENIS WES-KAAP
FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

KONTANTVLOEISTAAT vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	Notas	2013 R'000	2012 R'000
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite			
Kontant ontvang		1,452	1,424
Kontant betaal aan verskaffers en werknemers		(931)	(946)
Kontant gegeneroer/(gebruik) in aktiwiteite	8	521	478
Rente ontvang		76	47
Netto-kontantinvloei/(uitvloei) uit bedryfsaktiwiteite		597	525
Netto-toename/(afname) in kontant en kontantekwivalente		597	525
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar		1,239	714
Totaal kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar	4	1,836	1,239

ERFENIS WES-KAAP

FINANSIËLE JAARSTATE vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

STAAT VAN VERGELYKING VAN BEGROTING EN WERKLIKE BEDRAE

Beskrywing	Goedgekeurde en finale begroting R,000s	Werklike bedrae op 'n vergelykbare basis R,000's	Verskil tussen finale begroting en werklike R,000's	Verskil %	Verduideliking van beduidende verskille (groter as 5%) versus begroting
INKOMSTE					
Oordragte en subsidies	1,452	1,452	-	-	
Ander bedryfsinkomste	-	50	50	100%	Korting op ouditfooie van Ouditeur-Generaal is nie voor begroot nie.
Rente-inkomste	76	76	-	-	
TOTAAL INKOMSTE	1,528	1,578	50	3%	
UITGAWE					
Ledegelde	873	486	387	44%	Minder vergaderings is gehou.
Administrasie-uitgawes	100	75	25	25%	Die afname in lede en die vergaderings het die administrasie-uitgawe direk beïnvloed.
Ouditfooie	58	111	(53)	(91%)	Ouditfooie is binne begroting gehou.
Ander bedryfsuitgawes	497	309	188	38%	Die afname in ledetal en vergaderings het die bedryfsuitgawes direk beïnvloed. Inventaris-uitgawe is uit hierdie item verwyder.
TOTAAL UITGAWES	1,528	981	547	36%	
NETTO EFFEK	-	597	597		

Die goedgekeurde begroting dek die periode vanaf 1 April 2012 tot 31 Maart 2013. Die finansiële state word op die toelopende basis voorberei, deur gebruik te maak van 'n klassifikasie van die aard van die uitgawes in die staat van finansiële prestasie. Die finansiële state verskil van die begroting, wat op die kontantbasis goedgekeur word, deur van dieselfde klassifikasie gebruik te maak.

'n Versoening tussen die werklike bedrae op 'n vergelykbare basis soos verteenwoordig in die staat van vergelyking tussen die begroting en werklike bedrae in die kontantvloei staat vir die periode geëindig 31 Maart 2013 word hieronder verstrek. Die finansiële state en begrotingsdokumente word vir dieselfde periode voorberei. Daar is 'n basisverskil: die begroting word op 'n kontantbasis voorberei en die finansiële state op die toelopende basis.

ERFENIS WES-KAAP

FINANSIËLE JAARSTATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

VERSOENING VAN WERKLIKE BEDRAE OP 'N VERGELYKBARE BASIS EN WERKLIKE BEDRAE EN DIE FINANSIËLE STATE

Beskrywing	Bedryfs R'000	Totaal R'000
Werklike bedrag op 'n vergelykbare basis in die begroting verteenwoordig en werklike vergelykende staat	-	-
Basisverskille	597	597
Tydsduurverskille	-	-
Entiteitsverskille	-	-
Werklike bedrag in die kontantvloeistelling	597	597

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

1. REKENINGKUNDIGE BELEIDSRIGTINGS

1.1 AANBIED VAN FINANSIËLE STATE

Die finansiële state is voorberei in ooreenstemming met die volgende beleidsrigtings, wat in alle wesenlike opsigte konsekwent toegepas is, tensy andersins aangedui. Waar toepaslik en betekenisvol, is bykomende inligting egter bekend gemaak om die nut van die Finansiële State te verhoog en om te voldoen aan die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, Wet 1 van 1999 (soos gewysig deur Wet 29 van 1999) en die Tesourie-regulasies ingevolge die Wet uitgereik.

1.1.1 Basis van voorbereiding

Die finansiële state is voorberei in ooreenstemming met die doeltreffende Standaard van Algemeen Erkende Rekeningkundige Praktyke (AERP) asook enige vertolkings, riglyne en voorskrifte deur die Raad op Rekeningkundige Standaard uitgereik.

Die finansiële state is onder die historiese kostekonvensie voorberei, behalwe waar vermeld in die rekeningkundige beleidsrigtings hieronder. Die rekeningkundige beleidsrigtings hieronder is konsekwent toegepas ten opsigte van alle jare in hierdie finansiële state verteenwoordig, tensy andersins vermeld. AERP-standaarde wat ten opsigte van die oorsigperiode van toepassing is:

AERP Nr.	Beskrywing	AERP Nr.	Beskrywing
AERP 1	Voorlegging van finansiële state	AERP 14	Gebeure ná die verslagdatum
AERP 2	Kontantvloei-state	AERP 16	Beleggingseiendom (soos hersien in 2010)
AERP 3	Rekeningkundige beleidsrigtings, veranderinge in rekeningkundige beraminge en foute	AERP 17	Eiendom, aanleg en toerusting
AERP 4	Die gevolge van veranderinge in buitelandse valutakoerse	AERP 19	Bepalings, gebeurlikheidslaste en gebeurlikheidsbates
AERP 5	Leenkoste	AERP 21	Verswakking van nie-kontant-genererende bates
AERP 6	Gekonsolideerde en aparte finansiële state	AERP 23	Inkomste uit nie-uitruil-transaksies (Belastings en oordragte)
AERP 7	Beleggings in geassosieerdes	AERP 24	Voorlegging van begrotingsinligting in finansiële state
AERP 8	Belange in gesamentlike ondernemings	AERP 26	Verswakking van kontant-genererende bates
AERP 9	Inkomste uit uitruiltransaksies	AERP 100	Nie-huidige bates gehou vir verkope en gestaakte operasies (soos hersien in 2010)
AERP 10	Finansiële verslaggewing in hiperinflasionêre ekonomieë (soos hersien in 2010)	AERP 101	Landbou
AERP 11	Boukontrakte (soos hersien in 2010)	AERP 102	Nie-tasbare bates

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

AERP 12	Inventarisse (soos hersien in 2010)	AERP 103	Erfenisbates
AERP 13	Huurkontrakte (soos hersien)	AERP 104	Finansiële instrumente

Die voorbereiding van finansiële state ooreenkomstig AERP vereis dat die bestuur beslissings, beramings en aannames maak wat op die toepassing van beleidsrigtings en gerapporteerde bedrae van bates en laste, inkomste en uitgawe 'n invloed het.

Die beramings en aannames is gebaseer op historiese ervaring en verskeie ander faktore wat onder die omstandighede as redelik beskou word. Die resultate hiervan vorm die grondslag vir uitsprake oor drawaardes van bates en laste wat nie geredelik uit ander bronne blyk nie. Wesenlike resultate kan van hierdie beramings verskil. Die beramings en onderliggende aannames word op 'n voortgaande basis hersien. Hersienings van rekeningkundige beramings word aangegee vir die tydperk waarin die beraming hersien word, indien die hersiening slegs op daardie jaar 'n uitwerking het, of dan in die jaar van hersiening en daaropvolgende jare indien die hersiening beide die huidige jaar en die jare daarna beïnvloed.

1.1.2 Standaard nog nie van toepassing op die verslagperiode nie

AERP 18	Segmentverslaggewing
AERP 20	Verwante party-bekendmaking
AERP 25	Werknemervoordele
AERP 105	Oordrae van funksies tussen entiteite onder gemeenskaplike beheer
AERP 106	Oordrae van funksies tussen entiteite nie onder gemeenskaplike beheer nie
AERP 107	Samesmeltings

1.1.3 Die kontantvloeistaat kan slegs in ooreenstemming met die direkte metode voorberei word.

1.1.4 Spesifieke inligting is apart voorsien op die staat van posisie, byvoorbeeld:

- (a) Ontvangbares uit nie-uitruil-transaksies, waaronder belastings en oordrae;
- (b) Belastings en oordrae betaalbaar;
- (c) Handel en ander betaalbares uit nie-uitruil-transaksies.

1.2 VOORLEGGINGSGELDEENHEID

Die funksionele geldeenheid van die entiteit is Suid-Afrikaanse Rand. Hierdie finansiële jaarstate word in Suid-Afrikaanse Rand voorgelê. Alle bedrae is tot die naaste duisend (1 000) Rand afgerond.

1.3 AANNAME OOR LOPENDE ONDERNEMING

Hierdie finansiële jaarstate word op die grondslag van 'n lopende onderneming voorberei.

1.4 BUITELANDSE VALUTA

Transaksies wat in buitelandse valuta gedenomineer is, word teen die heersende wisselkoers verwerk – die wisselkoers op die transaksiedatum. Monetêre items in buitelandse valuta

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

---

gedenomineer, word verwerk teen die wisselkoers wat op die verslagdatum van toepassing is. Winste of verliese wat tydens omsetting ontstaan, word teen surplus of tekort opgeteken.

1.5 INKOMSTE

Inkomste word gemeet teen die billike waarde van die teenprestasie wat ontvang is of ontvang kan word. Inkomste word aangeteken wanneer toekomstige ekonomiese voordele of dienspotensiaal waarskynlik na die entiteit sal vloei en wanneer die inkomstebedrag betroubaar gemeet kan word en daar aan spesifieke kriteria vir die aktiwiteite van die entiteit voldoen is. Inkomste uit die lewering van dienste word erken in surplus of tekort in verhouding tot die stadium van voltooiing van die transaksie teen verslagdatum.

Die bedrag word nie geag redelik meetbaar te wees totdat alle gebeurlikhede wat op die transaksie betrekking het, in berekening gebring is nie.

1.5.1 Inkomste uit nie-uitruil-transaksies

1.5.1.1 Onvoorwaardelike toelae

'n Onvoorwaardelike toelaag word as inkomste aangeteken wanneer die toelaag ontvangbaar word.

1.5.1.2 Voorwaardelike toelae en ontvangste

Inkomste ontvang uit voorwaardelike toelae, skenkings en befondsing word as inkomste erken in die mate dat die entiteit enige van die kriteria, voorwaardes of verpligtinge vervat in die ooreenkoms nagekom het. In die mate dat die kriteria, voorwaardes of verpligtinge nie nagekom is nie, word dit as 'n las aangedui.

Rente verdien op beleggings word in ooreenstemming met toelaagvoorwaardes hanteer. Indien dit aan die toelaagskenker betaalbaar is, word dit opgeteken as deel van die las en indien nie, word dit in die staat van finansiële prestasie as rente verdien, aangeteken.

Toelae wat die entiteit vergoed vir uitgawes aangegaan, word verstrekk in surplus of tekort op 'n stelselmatige basis in dieselfde tydperke waarin die uitgawes erken word.

1.5.1.3 Dienste in natura

Dienste in natura is dienste wat kosteloos deur individue aan entiteite voorsien word, maar dit mag aan stipulasies onderworpe wees. Openbare entiteit-personeel voorsien waardevolle steun aan die entiteit in die bereiking van hul doelwitte – die diens kan egter nie betroubaar gemeet word nie en dus word dit nie in die staat van finansiële prestasie of staat van finansiële posisie erken nie.

Die aard van die diens word weergegee in die notas by die finansiële state, verwante partye.

1.5.2 Inkomste uit uitruil-transaksies

Inkomste ontvang uit rente op beleggings en lopende bankrekening.

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

1.6 UITGAWE

1.6.1 Finansiële transaksies in bates en laste

Skuld word afgeskryf wanneer dit as onverhaalbaar geïdentifiseer is. Skuld wat afgeskryf word, word beperk tot die bedrag van toegewese fondse wat gespaar en/of onderbestee is. Die afskrywing vind plaas aan die jaareinde of wanneer fondse beskikbaar is.

Geen voorsiening word gemaak vir onverhaalbare bedrae nie, maar bedrae word in 'n openbaarmakingsnota aangedui.

Alle ander verliese word verstrek wanneer magtiging verleen is dat dit wel gedoen kan word.

1.6.2 Vrugtelose en verkwistende uitgawe

Vrugtelose en verkwistende uitgawe word as 'n bate erken in die staat van finansiële posisie totdat die uitgawe herwin is van die betrokke persoon, of afgeskryf word as onherwinbaar in die staat van finansiële prestasie.

1.6.3 Onreëlmatige uitgawe

Onreëlmatige uitgawe word as uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken. Indien die uitgawe nie deur die toepaslike gesag goedgekeur is nie, word dit as 'n bate behandel totdat dit herwin word of as onherwinbaar afgeskryf word.

1.6.4 Oordragte en subsidies

Oordragte en subsidies word erken as 'n uitgawe wanneer die finale magtiging vir betaling op die stelsel verreken is (teen nie later as 31 Maart elke jaar nie).

1.7. FINANSIËLE INSTRUMENTE

Die finansiële instrumente van die entiteit word as óf finansiële bates óf laste gekategoriseer.

1.7.1 Finansiële bates

'n Finansiële bate is enige bate wat kontant is of 'n kontraktuele reg om kontant te ontvang. Die entiteit het die volgende tipes finansiële bates soos gereflekteer op grond van die staat van finansiële posisie of in die notas daarby:

- Handel en ander ontvangbares
- Kontant en kontantekwivalente

In ooreenstemming met die AERP 104, word die finansiële bates van die entiteit in die volgende kategorieë deur hierdie standaard toegelaat, geklassifiseer:

Tipe finansiële bate	Kategorie ingevolge AERP 104
Handel en ander ontvangbares	Lenings en ontvangbares
Kontant en kontantekwivalente	Lenings en ontvangbares

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

1.7.1.1 Lenings en ontvangbare rekeninge

Lenings en ontvangbare rekeninge word aanvanklik verstrek teen koste wat billike waarde verteenwoordig. Ná aanvanklike vermelding, word finansiële bates teen geamortiseerde koste gemeet, deur gebruikmaking van die doeltreffende rente-metode minus 'n toegewing vir verswakking.

Hulle word by huidige bates ingesluit, behalwe vir bedrae uitkeerbaar oor 'n tydperk van meer as 12 maande, wat as nie-bedryfsbates geklassifiseer word.

1.7.1.3 Inventaris

Inventaris bestaan uit kentekens wat gebruik word om erfenispersele te identifiseer. Inventaris word teen geen koste versprei en word dus op die laer koste en huidige vervangingskoste gewaardeer.

1.7.2 Finansiële laste

'n Finansiële las is 'n kontraktuele verpligting om kontant of 'n ander finansiële bate aan 'n ander entiteit te lewer. Die finansiële laste van die entiteit is handels- en ander betaalbare rekeninge, soos in die staat van finansiële posisie en die notas daarby, aangedui.

Daar is twee hoofkategorieë finansiële laste. Die klassifikasie word gebaseer op hoe hulle gemeet word. Finansiële laste word gemeet teen:

- Billike waarde deur surplus of tekort; of
- Geamortiseerde koste

Finansiële laste wat deur surplus of tekort teen billike waarde gemeet word, word teen billike waarde verstrek, met enige gevolglike wins of verlies in die staat van finansiële prestasie erken. Enige ander finansiële las moet aangedui word as finansiële las wat nie deur surplus of tekort teen billike waarde gemeet word nie, netto van transaksiekoste. Ander finansiële laste word vervolgens gemeet teen geamortiseerde koste, deur gebruik te maak van die doeltreffende rente-metode, met rente-uitgawe erken op 'n doeltreffende opbrengsgrondslag.

1.8 KRITIESE REKENINGKUNDIGE BERAMINGS EN BESLISSINGS

Die entiteit maak beramings en aannames ten opsigte van die toekoms. Per definisie, sal die gevolglike rekeningkundige beramings selde gelyk wees aan die verwante werklike resultate. Beramings en besluite word voortdurend geëvalueer en is gebaseer op historiese ervaring en ander faktore, waaronder verwagtinge van toekomstige gebeure wat onder die omstandighede as redelik beskou word. Die beramings en aannames wat 'n beduidende risiko inhou om in die volgende boekjaar 'n wesenlike aanpassing van die drabedrae van bates en laste tot gevolg te hê, word hieronder bespreek.

1.8.1 Voorsiening vir waardeverlies op ontvangbares

'n Beraming vir die verswakking van ontvangbare rekeninge word gedoen wanneer die invordering van die volle bedrag nie meer moontlik is nie. Die voorsiening vir skuld weens waardeverlies word slegs op ontvangbare handelsrekeninge bereken. Die entiteit se totale voorsiening vir waardeverlies word op grond van individuele debiteur of ten minste per risiko-kategorie bereken.

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	2013 R'000	2012 R'000
----------------	---------------	---------------

1.8.2 Gebeurlikheidslaste

'n Beraming vir gebeurlikheidslaste word gemaak wanneer die entiteit as gevolg van gebeure in die verlede 'n wetlike verpligting het, indien dit moontlik is dat 'n uitvloeï van hulpbronne vereis sal word om die verpligting te skik, en 'n betroubare beraming van die verpligte bedrag gemaak kan word.

1.9 BTW

Die entiteit is van BTW-registrasie vrygestel. Indien daar egter enige befondsing ontvang word wat dit nodig sal maak vir die entiteit om as 'n BTW-ondernemer te registreer, sal sodanige aansoek gedoen word.

2. Inventaris

Inventaris	81	35
	81	35

Inventaris bestaan uit keramiekteëls wat gebruik word om erfenisterreine te identifiseer. Hierdie teëls word gratis versprei.

---

3. Handel en ander ontvangbares

Handel en ander ontvangbares	7	31
	7	31

Handel en ander ontvangbare word as lenings en ander ontvangbares geklassifiseer. Die drabedrag van handel en ander ontvangbares transaksies is gelyk aan hul billike waarde.

4. Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontantekwivalente bestaan uit:

Banksaldo's	1,836	1,239
	1,836	1,239

Kontant en kontantekwivalente bestaan uit kontant en korttermyn, hoogs likiede beleggings wat by geregistreerde bankinstellings gehou word met uitkeerdermyne van drie maande of minder en is onderworpe aan onbeduidende rentekoersrisiko. Die drabedrag van hierdie bates is gelyk aan hul billike waarde.

5. Handel en ander betaalbares

Handel betaalbares	68	22
	68	22

Handel en ander betaalbares word as 'n finansiële las geklassifiseer. Die drabedrag van handel en ander betaalbares transaksies is gelyk aan hul billike waarde.

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE
Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	2013 R'000	2012 R'000
6. Inkomste		
6.1 Inkomste uit nie-uitruiltransaksies		
Oordragte en subsidies ontvang	1,452	1,380
Ander bedryfsinkomste – Afslag: Ouditfooie	50	75
	1,502	1,455
6.2 Inkomste uit uitruiltransaksies		
Rente-inkomste	76	47
	1,578	1,502
7. Ouditgelde		
Eksterne oudit	125	150
	125	150
8. Kontant gegeneer uit/(gebruik in) aktiwiteite		
Surplus voor belasting	573	623
Aanpassing vir:		
Rente ontvang	(76)	(47)
Veranderinge in werkskapitaal		
Veranderinge in inventaris	(46)	(35)
Handel en ander ontvangbares	24	(31)
Handel en ander betaalbares	46	(32)
	521	478
9. Administratiewe uitgawe		
Vermaak	74	47
Skryfbehoeftes en drukwerk	1	8
Bankfooie	1	1
	76	56

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	2013 R'000	2012 R'000
10. Ledegelde		
Almond J. dr.	-	9
Attwell M. me.	18	19
Baumann N. dr.	7	9
Brown F. mnr.	8	3
Burden M. dr.	18	19
Chirkure S. dr.	2	3
De Gois S. me.	26	42
Deacon J. dr.	9	8
Fefeza P. mnr.	26	27
Halkett D. mnr.	17	16
Hart T. mnr.	13	17
Joshua R. mnr.	53	54
Leslie M. me.	37	51
Louw P. mnr.	7	17
Summers R. mnr.	15	14
Malan A. dr.	8	8
Manzana Z. me.	24	9
Pether P. dr.	5	2
Lawson Q. mnr.	23	7
Robinson L. me.	21	22
Robinson R. adv.	17	16
Sealy J. prof.	3	5
Steenkamp M. mnr.	5	10
Thorold T. mnr.	17	23
Townsend S. dr.	69	66
Winter S. me.	64	65
Wolters M. me.	-	26
	512	567

11. Ander bedryfsuitgawes

Reis en onderhoud	55	58
Konsultante, kontrakteurs en spesiale verlof*	154	4
Advertensiekoste	53	-
Publikasies**	23	30
Koerierdienste	4	5
Toerusting minder as R5 000	3	-
Regskoste	-	9
	292	106

* Konsultantuitgawes het toegeneem weens die Oorsig en herskryf van die Konsep-Bewaringsbestuursplan (BBP) vir Bobbejaanpunt Provinsiale Erfenisterrein (PET).

** Advertensiekoste het toegeneem weens die viering van EWK se 10de herdenking (spesiale biljette, portefeuljehouers en kalenders is gedruk.

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	2013 R'000	2012 R'000
----------------	---------------	---------------

12. Verwante partye

Verhoudinge

Primêre befondser	Departement van Kultuursake en Sport
Strategiese vennoot	Wes-Kaapse Taalkomitee
Strategiese vennoot	Wes-Kaapse Kultuurkommissie
Sekondêre befondser	Nasionale Tesourie

Aard van verhouding

Beamptes van die Departement van Kultuursake en Sport in die Wes-Kaap vervul die uitvoerende en administratiewe funksies van Erfenis Wes-Kaap.

Die entiteit maak gebruik van die kantoorruimte van die Departement van Kultuursake en Sport en het toegang tot die gebruik van hulle bates en die sekuriteitsdiens word deur die Departement van Gemeenskapsveiligheid voorsien.

Die Nasionale Tesourie subsidieer Erfenis Wes-Kaap se ouditfooie.

Verwante party-transaksies

Inkomste ontvang van verwante partye

Departement van Kultuursake en Sport	1,452	1,380
Nasionale Tesourie	50	75

13. Risikobestuur

Markrisiko

Die entiteit se aktiwiteite stel dit bloot aan 'n verskeidenheid van finansiële risiko's: markrisiko (billike waarde rentekoersrisiko, kontantvloei rentekoersrisiko), kredietrisiko en likiditeitsrisiko.

Die entiteit is nie aan markrisiko blootgestel nie, omdat krediteure binne 30 dae ná ontvangs van 'n rekening betaal moet word, soos deur die Tesourie-regulasies en die WOFB vereis.

Likiditeitsrisiko

Likiditeitsrisiko is die risiko dat die entiteit nie in staat sal wees om die finansiële verpligtinge na te kom wanneer dit betaalbaar is nie. Ingevolge die leningsvereistes verseker die entiteit dat voldoende fondse beskikbaar is om verwagte en onverwagte finansiële verpligtinge na te kom. Alle uitstaande rekeninge betaalbaar, word binne 30 dae vanaf die verslagdatum betaal.

Sensitiwiteitsontleding

Indien die rentekoerse op veranderlike-koers finansiële instrumente teen 31 Maart 2013 1% hoër of laer was, met alle ander veranderlikes nog konstant, sou die jaar se wins ná belasting R15, 323 hoër of laer gewees het.

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

Syfers in Rand	2013 R'000	2012 R'000
----------------	---------------	---------------

Rentekoersrisiko

Die entiteit se risikoprofiel bestaan uit vaste- en swewende koerslenings en banksaldo's wat die entiteit aan billike waarde rentekoers- en kontantvloei-rentekoersrisiko blootstel, en kan as volg opgesom word:

Finansiële bates

Handels- en ander ontvangbare rekeninge is op 'n vaste rentekoers. Die bestuur hanteer rentekoersrisiko deur voordelige koerse vir swewende koerslenings te onderhandel en waar moontlik van vastekoerslenings gebruik te maak. Die bestuur se beleid behels ook die balansering van die rente op batelings met die rente betaalbaar op laste.

Kontantvloei-rentekoersrisiko

Finansiële instrument	Lopende	Verskuldig in minder as 'n jaar	Verskuldig in een tot twee jaar	Verskuldig in twee tot drie jaar	Verskuldig in drie tot vier jaar	Verskuldig na vier jaar
Kontant in huidige bankinstellings	-	1,836	-	-	-	-
Handel en ander betaalbares – uitgebreide kredietvoorwaardes	-	(68)	-	-	-	-
Nettobedrag	-	1,768	-	-	-	-

Verby terugbetaaldatum maar nie voor voorsien nie

-	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---

Kredietrisiko

Kredietrisiko verwys na die risiko dat die teenparty nie hul kontraktuele verpligtinge sal nakom nie, wat tot 'n finansiële verlies vir die entiteit kan lei. Die entiteit het 'n beleid aanvaar waarvolgens slegs met kredietwaardige partye sake gedoen word.

Kredietrisiko bestaan hoofsaaklik uit kontantdeposito's, kontantekwivalente, afgeleide finansiële instrumente en handelsdebiteure. Die entiteit deponeer kontant slegs by groot banke met hoëgehalte-kredietwaardigheid en beperk blootstelling aan enige teenparty.

Geen kredietperke is gedurende die verslagperiode oorskry nie, en bestuur verwag nie enige verliese vanweë nie-prestasie deur hierdie teenpartye nie.

Maksimumblootstelling aan kredietrisiko

Vir die oorsigperiode was die entiteit nie blootgestel aan kredietrisiko met betrekking tot lenings en ontvangbares nie.

ERFENIS WES-KAAP

NOTAS BY DIE FINANSIËLE JAARSTATE Vir die jaar geëindig 31 Maart 2013

---

14. Foute uit vorige periode

Die foute uit die vorige periode is herplaas en het ontstaan uit nuwe inligting wat verkry is en by die voorbereiding van die 2011/12-finansiële state in berekening gebring is. Die herplasing van die vorige periode fout het tot die volgende aanpassings gelei:

Items geaffekteer in die Staat van Finansiële Prestasie:

	2011/12	Herplaas	Wesentliche verandering
Afname in uitgawe	914	879	(35)

Items geaffekteer in die Staat van Finansiële Posisie:

	2011/12	Herplaas	Wesentliche verandering
Toename in inventaris	-	35	35

15. Taak

Oorsig en herskryf van die Konsep-Bewaringsbestuurplan vir Bobbejaanpunt Provinsiale Erfenisterrein.

Waarde

51

Heritage Western Cape
Protea Assurance Building, Greenmarket Square, Cape Town 8001
Postal Address: Private Bag X9067, Cape Town 8000
tel: +27 21 483 5959 **fax:** +27 21 483 9845
Email: christina.jikelo@westerncape.gov.za

ILifa leMveli leNtshona Koloni
Kwisakhiwo iProtea Assurance, eGreenmarket Square, Cape Town 8001
Idilesi yePosi: Private Bag X9067, Cape Town 8000
umnxeba: +27 21 483 5959 **ifeksi:** +27 21 483 9845
i-imeyile: christina.jikelo@westerncape.gov.za

Erfenis Wes-Kaap
Protea Versekeringsgebou, Groentemarkplein, Kaapstad 8001
Posadres: Privaatsak X9067, Kaapstad 8000
tel: +27 21 483 5959 **faks:** +27 21 483 9845
Epos: christina.jikelo@westerncape.gov.za

www.westerncape.gov.za/dcas

**Western Cape
Government**

Cultural Affairs and Sport

PR226/2013 - ISBN: 978-0-621-42054-8